

નકશે સુલેમાની

હફ

ચદાદી બેદેશતકા ઉરદુ ખેલ.

નાટક ત્રીન બાબકા.

વાસ્તે ખાસો આમકે છાપકે ઈબ્રહાર કીયા.

જખાંને ઉરદુ બહફે ગુજરાતી.

શિખર.

કુદરતે નક્કાશકા નકશે નીગાર,

હયે હક્ત નકશે સુલેમાની નઝાર;

સામ્યે કોશીસસે હયે જમનાદાસકે,

જપ ચુકી દર રાહરે મુંબઈ મુલોઝાર.

મુંબઈ.

મુબોધપ્રકાશ પ્રેસમે છાપા હયે.

ઈ. સ. ૧૮૮૬. સને હીજરી ૧૪૦૩.

કીમ્મત ત્રીન આને.

ખાસ ખબર.

નીચલા જેથો નામે નતિજએ અરમત, ઉર્ફે રન્ને
રાહત યાને આસેફે માહવશ; અન્નમે સખાવત, ઉર્ફે
આદશાહે ખોદાદોસ્ત; શુલશને ખેદાદ, ઉર્ફે શીરીં ફરહાદ
ખવારકા ખુદા યાર, યાને મશહુર અલીઆખા ચૈાર ચાલીસ
ચોરોંકા સરદાર; ઈસ્ક નવ બહાર, ઉર્ફે ચન્દ્રબદન ખોલીયાર;
શુલશને બહાર અફઝા, ઉર્ફે નખ દરીઆઈ ઈન્દર સભા
તેના બનાવનાર મુનશી ઝરીફ પાસેયા વેચાતા બઈ તે
સખાધીના તમામ હકો મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની
કુંપનીએ ખોતાને સચાધીન રાખ્યા છે વારતે કોઇ છાપસે તે
તેને કાયદા પ્રમાણે પુછવામાં આવશે.

થે નાટક સને ૧૮૬૭ ક પન્ચીસને કાયદેકે મુતાબીક દાખીલે રજી-
દર હુવા હપે ચૈાર ઈરફે તમામ હુકુક મેહેતા જમનાદાસ ભગ-
વાનદાસ કી કુંપની તે અપને કબ્જેમે રખ્યે હપે, ઇસ લીએ
ઉન્ફોડી મળગત સીવા કીસીને છાપના નહી.

નકશે સુત્રેમાર્ગી

ઉર્ફ

સદાદી બેહુશતકા ! ઉરફુ ખેલ

તાખ્તએ નાટક.

મુઝફ્ફરશાહી	...	...	હુસ્નઆબાદકા તખ્તે નરીન.
મહેરઅગઝ	...	...	દુખરે મુઝફ્ફરશાહી.
વઝીરે આઝમ	...	...	મુઝફ્ફરશાહીકા.
કુતવાલ	...	...	હુસ્નઆબાદકા.
કામ્યાદ	...	...	ઈસ્ફહાન શહેરકે અમીરકા લડકા.
શફાદ	...	...	હબશતાની, કામ્યાદકા નૌકર,
ગુંગી	...	...	શદાદકી ચૌરત.
શાહેજન	...	...	યેક ફરેશતા, ગયેગી ખબર દેનેવાલ
આસમાનપરી	...	...	પરીયોંકી સરદાર.
ઈસ્માલબેગી	...	...	બૂતોંકા શાહી.
કમકીયા દેવી	} ઇસ્માલ બેગીકી ચેરી.		
હુના ચમારી			

ઉરફે સીવા પરીયા વઝીર, રામશગર, દેવ, બેગી, આગખાં
દરખારી, સીપાહી, ચાખદાર, કચેદીયાં, નફરો, વગયેરાં, વગયેરાં વગયેરાં

મુકામ:—હુસ્નઆબાદ, ઈસ્ફહાન.

બાબ પહેલા-પરદા પહેલા.

બાગ.

(આના મહેર અંગેઝકા સહેલીયાંકે સાત આર ગાના હમ્દે ખુદા)

પરજ કાલીંગડા—હારી.

પા લાગુ કર જોરી શ્યામ મુજસે ખેલો ન હોરી—તર્જ.

મહેર—અદા કબ હો હમ્દ જાણસે. હયે જો બાહેર બયાંસે—ટેક.
જીનો મલક હુર પરીયાં વોહ ગીલમાં અરઝો સમામે ખુદાને ;
અફઝલ બનાકે ઈન્સાંકો સબમે પાયા હયે અમનો અમાસે—અદા.
વહશો તૈયુર આર મોરો મલખકો ખુલક કીયા બહેરે બરમે ;
કાદર હયે અયેસા ખાલક હમારા હયે પાક દોનો જલાંસે—અદા.
શાહો ગદા આર મીરકી તવંગર સુખહો મશા માહો ખુરશીદ ;
હઝદા હઝાર આલમ યેક દમમે અયાં કર દીયા હયે નેલાસે—અદા.
બાગો બહારો દોઝખો જન્મત કર દીયા બાતીનો ઝાહેર,
ખયેર વો શરકા માલેક વહી હયે ઝાહેર પરે હો ગુમાસે—અદા.
ઝીલ્લો ઈઝઝત “બન્દોકી” તેરે કબ્જેમે હયેગી ખેલાશક ;
મીનત કશે ગયેર મત કર ખુદાયા કુરબાં “ઝરીફ” અયે જાંસે—અ.

જીલા કહ્યાન—કુમરી.

સદકે કયું ન હમ જાયેરે તોપે મજનુરે હરદમ—તર્જ.

સહેલીયાં—કુરબાં હયે તુજપર જાનરે તુ હયે માલેક હમારી—ટેક.
ઉલરે હયે છતીયાં અબર હીલાલી મરત હયે નયેન કટારીરે—તુહયે
ગાલ ગુલાબી ગુન્વા દહનમે દન્દાકી હયે આબદારીરે—તુ હયે.
રંગ રંગીલી હયે અલબેલી રહો તુ સલામત પીઆરીરે—તુ હયે.

(આના વઝીરકા, જાહેર કરના શાહાકી બીમારીકા)

ભયેરવી—ગજલ.

જાકે સજ્જનદા નશીં કયેસ હુવા મેરે બાદ—તર્જ.

વઝીર—શાહાઝાદી ક્યા કહું ચરમ મેરી જતરી હયે,
બર ગઘ હદકે સીવા શાહાકી બીમારી હયે—શાહાઝાદી.
હાલતે નઝઅમે હયે વાલી હમારા અફસોસ ;
જાની બે મુદકે અદમ કુચકી તૈયારી હયે—શાહાઝાદી.
ચલો ખુલવાયે હંચે સુલતાન વસીયતકે લીયે ;
સુનો ક્યા કહેતે હંચે અબ તકકે તો હુશીઆરી હયે—શા.
બહેરે હસ્તીમે હબાબ આસાં ફના સબ હયે “ઝરીફ”,
બાકી યેક ઝાતે ખુદા સબકે લીયે ખવારી હયે—શાહાઝાદી.

(જાના મહેરકા વઝીરકે સાત)

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

(આના મહેરઅંગેઝ ચાર વઝીરકા, દર્દમેઝ ગાના મહેર—
અંગેઝ હાલતે બેકરારીમે.)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

ક્યા જુદમ પડા હાયરે હમ દોનોકે ઉપર—તર્જ.

મહેર—યે કયેસી બબર મુજકુ વઝીર આકે સુનાયા—હયેરાં હું ખુદાયા;
ક્યા સરસે મેરે સાયયે બાબાકો ઉઠાયા—ગમ દીલપે હયે છાયા,

અશરત સરા હો જાયેગી અબ ખાન એ ખાતમ-ખાખાકા ગયા દમ
ક્યા ચર્ખે સીતમગારકે યે દીલમે હયે આયા—બે મુજકો સતાયા,
રાઝી હું “ઝરીફ” દીલે અફગાર રઝાપર—આ ઝોર કઝાપર
યા શાહી યા ગમ. દેખુગી જો કુચકે દીખાયા—અબ મુજકુ ખુદાય.

ખાખ પહેલા—પરદા તીસરા.

દીવાનખાના.

(મુઝફ્ફરશાહ હાલતે સફરાતમે આના ફરઝદેકે ગમમે.

કાલીંમડા—ગજલ.

ફીરતા હયે હમે કાંકાં ચે કીરખતકા—તબ્.

મુઝફ્ફરશાહ—નહી અબ છસ્તકી ઉમ્મીદ મુજેહ મેરે ખુદાયા હયે;
મુજેહ ઈસ દદને બેખન બીલકુલહી બનાયા હયે—નહી.
શહનશાહીતો મંએને કી હમેશા દારે ફાતીમે
મવાશીકવાયદેકે ખએગામ અબલકા અખતો આયાહયે—નહી
નહી મરનેકા મુજકો ગમ રહુંગા કબ તલક ઝીંદા;
જવાની પુરી હોકે મુ, ખુદાપેને દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપ કીરસે શાહી, નહી ફરઝદ હયે મુજકો;
બચખતે મર્ગ અબેગમ, હમારે દીલચે છાયા હયે—નહી.
ઈનાયત યક દુખર તુ, કીયા હયે ફઝલસે અપને;
નહી ઉરસે ચલે શાહી, ચે અદેશા સમાયા હયે—નહી.

અબીઆત.

અફસોસ હયે કે જાડ હો ઐર ઉરપે હો ન ફલ,
 બયેસા દરખ ઉગતંહી કયું કર ગયા ન જલ;
 અફસોસ હયે કે જાડ હો ઐર ઉરપે હો ન ફલ,
 અયેસા ચમન હો સજ્જબી તો ઉરપે ખાક ફલ;
 અફસોસ હયે કે દૌલતો હસ્મત હયે ખેશુમાર,
 ફરજંદે જે નહી હયે તો કબ દીલકો હયે કરાર;
 અફસોસ હયે હીરાસ હયે ઐર તીસપે રન્જે ગમ,
 ફરજંદે ન હોનેમે ધુટતા હયે મેરા દમ.
 મમસે શાહાકા ખેહોશ હોના, જાડોકા શક હોના, દો પરીયાં
 નમુદ હોકે શાહાકુ તસલ્લી દેના)

કાફી—ફુમરી.

મોરા સર્જ્યાં કરે ચતરાધરે—તજ.

પરીયાં—નાહક ઇતના તુ રન્જ કાહે પાવેરે;
 રંજ પાવે દુઃખ ઉઠાવે, નાહક જીઆ તુ જલાવેરે—નાહક.
 પાવે પાવેરે તુ મનકી મોરાદ અપની;
 વારેસે શાહીકા તોરે ધર આવેરે—નાહક
 દેના દેનારે શાહા તુ ઉરકો રીયાસત;
 નકશે સુલેમાની જે કોમ લાવેરે—નાહક.
 (પરીયાં ગએજ હોના, શાહા ખેહોશીસે ફુશીઆર હોના.)

અયેત.

નુઝફ્ફરશાહા—ઈલાહી જે ક્યા મંએને દેખા હયે ખ્યાબ;
 તુમ અયે અહેબેકાર આઓ દોડે શીતાબ.

(વઝીર, કુતબલ, અમીર સખ દોડકે આના)

કલ્યાન-ગજલ.

તેકકા હોતા હયે અયેનાબી યુલ્દામ કંઠી—તજ.

વઝીર—યુઝરા કયા હાદેસા હમકો શહેઝીશાન કહો;
કયા કીયા આહતે હો બન્દોકો ફરમાન કહો—યુઝરા
કીસ લીયે મુન્તેશર ઈતને હુવે હો અયે સુલતાં;
કોનસે ગમને કીયા આપકો હયેરાન કહો—યુઝરા.
હાએ અફસોસ શાહા કયું નહી દેતે હો જવાબ;
બંધ કયું આંખે કીયે કંયુ હો પરશાન કહો—યુઝરા.

(વઝીરકે આગે શાહાકા વસીયત કરના.)

કાલીંગડા—ગજલ.

ખુદાયા શુક અયે પરવર મીલી લયેલી—તજ.

મુઝફ્ફરશાહા—અયે અહલેકારોઅબતુમસે હુવી રખસત હમારીહયે;
હુવી હયે જીન્દગી પુરી. બસ અબ મરનેકી બારી હયે—અયે.
મગર હયે યાદ રખ્ખો લાવે જો નકશે સુલયમાની;
મેરા તખ્ત ઉરકો દેના તુમ. રીયાસત ઉરકી સારી હયે—અયે.
મહેર અંગેઝ મેરી દુખ્તરકીબી ઉરસે કરે શાદી;
મેરેતો નસલકે યુલઝારમે યુલ્દર વોલ પ્યારી હયે—અયે.

(આના શાહાકે પાસ મેહેરઅંગેઝકા.)

ખુદા દે સખ મેરે મરનેકા તુલકો મેરી બેટી;
તેરે વાલેદકીતો અરપે અગલપર અબ સવારી હયે—અયે.

(શાહાકા મરના, મેહેરઅંગેઝકા ગમ કરના)

દેસ—કુમરી.

હાથે અન્વેરી ગાર—તર્જ.

મેહેર અંગ—દારી પીતા મોહે માર,

નેનન નાહી અંધ કરોજી ઉગડા સગરા દયાર—દારી.
બેવારેસ ચે હો ગઘ દુખીયા વાલીઠ નાહી સીધારોરે;
હુનેપે હમરે ધુલ પરેરે ને તુમ નહો સરદાર—દારી.
બેઅએન હયે ચે બેટી તેદારી અએનસે કયેસા તુ સોયા ;
બોલ અખીયાતોરે પર્યાં પરત હું દયાકી આંહે ગલે દાર-દારી.
બાપ મોરે કયેસી નીંદ તોહે હયે બોલત નહી બાતબી ચેક;
રોરો મંએને અખીયાં સુખર્ઠ હો ને તુ હુશીઆર—દારી,

બાબ પહેલા.—પરદા ચૈયા.

રાસ્તા.

(સીપાહીકા આકે થાલી પીટના, બાદ આના કબ્રબાદકા

સુફલસી હાલમે.)

જલા-મસ્નવી.

બરે લાલદેવ હસતરફ નરદ આ—તર્જ.

સીપાહી—સુનો ગોશે દીવસે ઢંદોરા કરા;
યહાંકા શહેનશાહ ને થા મર ગયા;
મગર ચે વસીયત હયે ઉસ શાહકી;
ને નકશે સુલેમાની લાવે કોઇ;

નકશે સુલેમાની.

મેરા તાજ ઓર તખ દેના હસે;
કરે શાદી વોહ મેહરઅંગેઝસે;
જો નકશે સુલેમાની કોઈ હાથેગા;
વોહ તખ્તે શહનશાહકો પાયેગા;
અયે અહલે શેહર હયે ચેહી ઈસ્તેહાર;
વસીયત ચે શાહકી સુનાયા પુકાર;
સખકા જાના આના કખ્યાદ મુફલસી હાલમે)

ખેહામ-ગજલ.

પેરત ન આઈ તુજકો કુચ ચાર ખેશરમ—તર્જ.

કખ્યાદ—મંઝે કબ તલક ફલક સહું તેરે સીતમ બલા;
ઇસ મુફલસીમે કયું રહું સાખીત કદમ બલા—મંઝે
લરકા અમીરકા હું મંઝે અખ હો ગયા ફકીર;
ઇસ ગમમે હાથે કયું ન છુટે મેરા દમ બલા—મંઝે,
મોહોતાજ ચક નાનકા તુને કીયા મુગ્હેલ;
કયું કર ચેહ મેરે જાનસે જાયેગા ગમ બલા—મંઝે,
યા ઝર જો મેરે પાસ તો આતેથે દોસ્ત સખ;
ઓર મુફલસીમે કીરકો હોવે મેરા ગમ બલા—મંઝે,
ચેક હલ્કશી મેરા નાકર હયે કહેલા હયે વોહબી યું;
કયું નોકરી કરે મંઝે ખેદામો દીરમ બલા—મંઝે,
(શાદાકા આના ઓર કખ્યાદસે રઝા ચાહના)

જીલા-કુમરી.

કામનવા મોરા કરસે સરક ગયોરે—તર્જ.

શાદાદ—નોકર ન મોહ અપના તુમ અયે સાહેબ જાનોરે;

પપ્પાદ—હુવા બે વધા તુ કયેસા,
 ૧૬૬—હમકો માહીયેજી પએસા,
 પપ્પાદ—પયેસા કંદાસે લાનારે.
 ૧૬૬—તો મંએલી હું બીગાનારે—અબ દીજીએ મુજકો રઝ,
 પપ્પાદ—નહી પ્રાસ હયે યેક કૌડી,
 ૧૬૬—કયેસી બઝારમે વોહ કૌડી,
 પપ્પાદ—ન હો શહદ મુજસે બેવકા તુ કહેતા માનોરે—નોકર.
 પપ્પાદ—કંહા હોગા તેસા જાના,
 ૧૬૬—મીલેજી સજા પેશ્વર ખાના,
 પપ્પાદ—હમ હયે મુફલીસ બીચારેરે,
 ૧૬૬—કુટે નસીબ તુમારેરે,
 પપ્પાદ—ખોયે સબ અપના માત્રો કર, બુલેખા અબ કબ અપના,
 ૧૬૬—વોહતો હો ગયાજી સપના,
 પપ્પાદ—શીસ્તી હકસે ઉમ્મીદ રખતે હયે હમ દીલમે દાનોરે—નોકર.
 મરસીયા—યેહતો મજતુહી હોગા દીવાના.—તર્જ.

પપ્પાદ—

તંગ મુજપે હયે કયેસા ઝમાના, અપનાલી હો રહા હયે બીગાના;
 લાખોકો દેતાયા આબોદાના અબ નહી મુજકો મીલતા હયે ખાના;
 કીસ્કો જા શકલ અપની ખતાના, બસ બીયાખાન જાકે બસાના;
 ૩ આબાદ મંએ જા વયેશના, લેરા જી ચાહે વાં તુને જાન
 (કપ્પાદ જાતા હયે ઉરકો રોકકે કહેના.)

જલા—માંડ—લાવની,

ગોરી ચલી સાસરે શીરબી કબુ આના.—તર્જ.

૧૬૬—યે બદોરા શાહકે વઝીરને શીરવાયા,

ઈસ મુઢકકે શાહકો મઝોતને આકે દયાયા;
 મરનેકે વખ્તે યે કીયા વસીયત દાના,
 હસ પાસ સુલેમાની નકશ બે તમને પાના;
 ઉસ્કે સરપર રખો તાજ મેરા શાહાના,
 મેરી દુખ્તરકાભી શૌહર ઉસે બનાના;
 વો નકશ મીઝે ગર મુજકો તો શાહી પાયા,
 ઈસ મુઢકકે શાહકો મઝોતને આકે દયાયા.

કુમરી. —રઝેન બીતીરે—તર્જ.

કબ્બાદ—કંઠા શાહીરે, ઔર કંઠા તુ યુત્તામ ભલા—કંઠા.
 નકશે સુલેમાની પાવેતો હો શાહ,
 તેરે હાત વોહ કીસ તરહ આવેગા;
 જંગલ બસાતા હું મંઝે અબતો જનકર,
 કર બાદશાહી તુ અયે બેવકા—કંઠાં.

બોપાલી-ગજલ-અંથેઝી રાહ.

લટકતસે હમ જાતે જંગપર—તર્જ.

શદ્દાદ—પુરવ પછમ કિતર દખ્ખન હુંકુ જનકર મંઝે ઈસ આન.
 ઝમીન તોડું આરમાન ફોડું પર ન છોડું નકશકા ધ્યાન—પુરવ
 ઝાડી બાડી ફાડી બાડી પીકે તાડી હું મસ્તાન;
 યહાંકા શાહા બનુ મંઝે યા તો દેખું કબરસ્તાન—પુરવ
 દેવોકો ફોકું છનકો પીટું સારા ઉઝળું પરસ્તાન;
 વંદાબી અગર નહી પાઝીતો હુંમસાનમે જા મંઝે શયેતાન-પુ.
 અરમન જરમન ઈંગલન રસી ફરેય ચીનો તુરકીસ્તાન;
 કલકત્તા મદરાસ મંઝે દેખું. દેખું સારા હીંદુસ્તાન—પુરવ.

બાબ પહેલા—પરદા પાચવા.

જંગલ.

જોગીયોંકા જંગલમે તપ કરના.

જુલા—કુમરી.

અપને શાહજાહે આલમકે લીયે—તર્જ.

જોગીયાં—હરસે ધ્યાન લગાવો સાંધજી હરસે ધ્યાન લગાવોરે
લકડીસે તુમ હાડ જલાવો બાલ જલાવો જયેસે ધાંસ
યાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગાવોરે—હ.
આયાદમતો આદમ હયે આર દમ નહી આયા બેદમ હયે;
દમ પર નાહી રાખો ભરોસા, અપને બચનકો નીલાવોરે-હ

(આના કપ્પાદકા જંગલમે જોગીયોંકો દેખ તાજુબ હો દુર

ખડે રહેકે કહેના)

અબીઆત.

કપ્પાદ—દુનીઆસે અબતો હો ગયા મંએ તંગ બેશુમાર.
અસ્તીમે અએન હયે ન હયે વીરાનેમે કરાર ;
દીલ ચાહતા હયે જોગી મંએ બન જાઈ અબ ઝરર ,
ધનકી તરાહ મંએ જગડએ દુનીઆસે હુંગા દુર ;
ક્રીસ તરહ યાદે હકમે હયે મશગુલ સબકે સબ.
ગોયા ગયે હયે દુનીઆકો બસ જુલ સબકે સબ,
મંએબી ખોદાકે નામકા લેઊગા અબતો જોગ,
હીયેસે ધરકે ખોઊગા દોનો જહાંકા રોગ.

(કરીબ જોગીયોંકે આકે ગાના)

જોગીયા—આસાવરી—હારી.

સમજ મન દમહી દમકા મેલા—તર્જ.

કૃષ્ણાદ—ગુર આજ જગસે મંએ મનકો ઉઠાયા,
જોગ લેને યહાં સાંઈ આયા—ગુર
ના રાખુ બાબા ના રાખુ મૈયાં,
નહી લૈયા કોઇ માકા જાયા;
દેખકે જગકો સમજ મનમે આઇ,
ખોટી હયે યે સગરી માયા—ગુર.

સંગ દીલના થસુ બલાવીસુ કૃષ્ણી નહીં—તર્જ.

જોગીયાં—અયે કુંવારે પુત નાહીં જોગકા તુ ધ્યાન રખ,
છાંડ યે શુમાન મનસે પીઆરી અપની જન રખ;
જોગમે હયે દુઃખ બહોત સહેજા ક્યેએ પુત તુ,
સમે ગર બે સત્ર હોતો હોગ પીઆરે જુત તુ;
જીન હયે તોરે ખાને પીને કે તુ અસ્તીમે શુઝાર,
કાચી ઉત્ર હયે તેહારી જ અબી તુ અયેશ કર.

પહાડી.ઝીઝોટી—અન્જશ.

હુઈ સુખ નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

કૃષ્ણાદ—

તંગ જીનેસે જબ મંએ આયા, તબ દુનીઆસે દીલકો ઉઠાયા-ટે.
મંએ અમીરકા હું કરજંદ, દૈલતમે સદા થા ખુરસનજ;
સખ દેસ્તોમે વોહ ઉડાયા—તબ.
કોઇ દાદ ન દેવે જરી, અયેસી માહોતાજ હયે ગેરીજ;

ક્યા સખત હયે મુજપે સમાયા—તબ.
યાનો જોગી ગુર મુજેહ કરદો યા ઝરસે દામન લરદોહ,
મંઝે અપના હાલ સુનાયા—તબ

૫૬—જોગીઆ

લયેલી લયેલી પોકાર મંઝે બનમે.—તર્જ.

જોગીયાં—કાહે મનકો તુ અપને દુખાવે ;
દુનીઆ હરકી દયાસે તુ પાવે—કાહે.
પુછત હયે પર તોહે યે ગમખાર,
નેકીસે યા બદીસે હો ઝરદાર ;
રાઝી હો જુરપે હમકો સુનાવે—દુનીઆ.

કબ્બાદ—નેકીસે કયેસી મીલતી હયે દૈલત,
ઐર બદીસે મીલે કયેસી હશમત ;
મોહે પહેલે ગુર વોહ સુનાવે—દુનીઆ.

ઝીઝોટી—૫૬.

ગુર સાચ સીધા રામ દુજો કો નહીરે—તર્જ.

જોગીયાં—હોવ નેકીસે તો રાઝી તોપે ભગવાનરે .
તોહેકો વો આઝમાવે બહોત—હો !
અવલ નેકોપે આવે હયે સંકર
ઉસ દુખસે નાહી હડે પીછે ધનસાનરે—તોહેકો
ઐર બદીસે મીલે જલદી દૈલત
પર વો પીછે હોગા દોઝખી શયેતાનરે—તોહેકો

અબોઆત.

કબ્બાદ--રાહે નેકી પર શીદા હું નેક રાહ દીખલાઇએ,
 બાદ રંગકે ગંગ કયેસા મીલતા હયે ફરમાઈએ;
 સખ મંએ કરતા રહુંગા આફતોમે અયે ગુર,
 પર બનુંગા કરકે નેકી દો જહાંમે સુખર્.

મુલતાની--૫૬.

કાહેકો મોડત મુખકો રાજ--તર્.

બેગીયાં--દયા કરે ભગવાન, તોહે પર દયા કરે ભગવાન--ટેક.
 નેકીકા અફસું દેત હએ તોહે, પડ તુ ઉસે હરઆન--તોહે.
 નેકીસે માતા હોવેગી પરસન, બનેગા તુ ઝીશાન--તોહે.
 ઝાર બદીકાલી લે યે અફસું, કર જો લગે આસાન--તોહે.
 કમકીયા દેવી હોવેગી પરસન, જગા સકેગા મસાન--તોહે.

બાબ દુસરા--પરદા છૂટા.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા આકે યાદે ખુદમે ગાના.)

બેગીઆ--આસાવરી--હોરી.

કબ્બાદ-- સમજ મન સમજને લાગ સુધરવા--તર્.

ખુદાયા કરં ક્યા મંએ તેરી બડાઇ, રાહ નેકીકી મુજકો બતાઇ-ખુ.
 કુદરતકા તેરે ચેહ સારા તમાશા દેતા અબ્નએબ દીખાઇ;
 દોનો જહાંમે તેરાહી જલ્વા જુરસે હયે સખ રોશનાઇ--ખુદાયા.

હુરે મલાએક છન દેવ આદમ તેરે હયે ફરમા રવાઈ;
રઝઝાક કુલકા તુ મવલા હયે બરહક, તુઝકો હયે એવા ખુદાઈ—ખુ.
ચાહે જીસે બાદશાહી તુ બખ્શો બખ્શો કીસીકો ગદાઈ;
ઝીંઝત કીસીકો દે કે તુ સાહેબ, ઈઝઝત કીસીકી બઝાઈ—ખુદામા.
હુકમ તેરા હર શયેપર રવાં હયે, કરતે હયે કુલ જબલ સાઈ;
જો તુ કરે હયે સઝાવાર તુઝકો, ખુરાખ કરે યા ભલાઈ—ખુદાયા.
નકસે બદકા હરીફ હું ચારબ, ચર્ખકી હયે કબર અદાઈ;
આજે હકીકતપે બાક નશીકી, હરગીઝ ન હોગી રસાઈ—ખુદાયા.

બાબ પહેલા—પરદા સાતવાં.

બાગ.

(માલીયોંકા ચોરકુ પકડનેકી તદખીર કરના)

મુસ્દદસ,

૧—માલી—આતા હયે બાગમેં કોઈ ચોર બદ ગોહર,
મેવે ચુરા લે જતા હયે હર રોઝ બેખતર;
સોંચો તો સબી ઉરકે ગીરફતારીકા હુનર,
હાત આયે હર તરાહસે વોહ ચોર નામવર;
(દુસરા માલી શદ્દાદકો દેખકે કહેના)

૨—માલી—આતા હયે સામનેસે કોઈ બેખતર ચલા,
શાયદ હો યે વહી હુવા જીરકા ઝીકર બલા.

બયેત,

૩—માલી—છુપ જાઓ ચખતો ગોશમેં જલદીસે અયે હરીફ,

દોખેનો આકે કરતા હયે ક્યાં કાર વોહ કસીફ.
(શદાદકા બાગમે દાખેલ હોકે નકશકી ગુસ્તગુમે ગાના)

બેહાંગ-ગજલ

ગયેરત ન આછ તુજકો કુચ પાર બેશરમ—તર્જ
શદાદ--લાના અરેર હયે મુજે વો નકશ ખુબતર
તુરકે લીએ પરેશાં મંએ ફીરતા હું દરખદર--ટેક.
હુંડું કંદા વો નકશો સુલેમાનીકો મંએ અબ;
દેતા નહીં હયે કોઈબી ઉરકો મુજેહ ખબર--લાના
તાલાશમે મંએ ઉરકે ન કોતાહી અબ કર;
ઝહેમત હઝાર ખીયુંગા લાજીંગા હુંડકર--લાના.
ક્યા ખુશનુમાં હયે બાગ નેહાયત ચે દીલ કુશા;
મેવે લગે હયે જાબજ ક્યા ખુશ અદા મગર--લાના.
ખાઓ સમર ચેક તોડકર હસ બાગસે હરીફ;
તા આસરો હો મુજકો મીટે ભુકકા અરર--લાના
(માલીયોંકા બાહેર આકે શદાદકો પકડના.)

ઝીંઝોટી--દાદરા--અંએ જ રાહ.

દર ચાલે હાલે દીલમા નાંધાલો--તર્જ

સખમાલીયાં--ચલો આવો આવો ઠોકોજી, ચે ચૌર મીલા હયે હાતમે,

૧-માલી--બહોત દાનોસે આયા હયે,

૨-માલી--મેવે ચુરાકે ખાયા હયે,

૩-માલી--મુજકોબી તો સતાયા હયે, ચે ચૌર મીલા હયે હાતમે

૧-માલી--હા ખીટો ખીટો ખુબ ઈસ્કો,

૨-માલી--જીતા ન હોડો તુમ ઈસ્કો,

- ૩-માલી—હોંસે તમાયે ચુડગી લાત,
 ૧-માલી—ઈરકે સીવાયે કરે ન આત,
 ૨-માલી—પાવે સજા તખ્તે એ બદજાત, એ ચોર મીલા હયે હાતમે.
 શાદાદ—અરે હયે હયે કયા એ કીયા મંઝેને તુમારા કહો કયા લીયા મંઝેને
 ૧-માલી—ચુપ ચુપ નાપાક મત કર આત,
 ૨-માલી—દેખતે હો કયા મારો લાત.
 ૩-માલી—મરજતે તા એ કમજાત, એ ચોર મીલા હયે હાતમે.
 ૧-માલી—ઝીન્દા ન તુજકો છોડેંગે,
 ૨-માલી—હડી ફસલી તોડેંગે,
 ૩-માલી—લાત પાંક મરોડેંગે,
 ૧-માલી—સરકો તેરે ફોડેંગે,
 ૨-માલી—લાખો સીતમ કર છોડેંગે. એ ચોર મીલા હયે હાતમે
 શાદાદ—અખ બસ બસ યારો જનનેદો, આરામ કરાતો પાનેદો
 ૧-માલી—છોટો મત ઇસ્કો ઝીન્દાર,
 ૨-માલી—મારો લાતે એ ર દો ચાર,
 ૩-માલી—હરીફ અખ કયા હયે તકરાર, એ ચોર મીલા હયે હાતમે

બાબ પહેલા—પરદા આડવાં.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા ચુગીકો લીયે હુવે આના ચૈયાર ચુગીસે કહેના)

ઝખ્ખાની.

કબ્બાદ—માલુમ હુવા તુ ચુગી હયે, તુજોદ કોઇ જંગલમે તન્હા

છોડ ચલા ગયા, અગર મંએ વંદા ન આતા તો તુ મારે ભુક
 ઐર પાસકે મરગતી, ન ગભરા ન ગભરા મેરા યક શદાદ નામકા
 હપ્પસી ગુલામહયે. ધરસે મંએ તુજેહ મીલા દુંગા, ઐર શાદી કરદુંગા
 (દુરસે શદાદકા રોતે હુવે આના)

૫૬-ખમાય.

ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી મયેદાનમે-તર્જ.

શદ્દાદ—મારે અયેસી માર મુજકો હો ગયા મંએ નીમદમ,
 હાયે કપ્પાદ છોડ તુમે મંએ ઉક્તા હું ચે ગમ;
 કપ્પાદ—તેરા અયે શદાદ કયેસા હો ગયા હયે હાલરે;
 સરકો કીસીને જુતીયોંસે કર દીયા હયે હાલરે—મારે.
 ધરસે તેરી શાદી હોગી દેખતા હયે તુ જસે;
 હાયા જંગલસે ઉકાકે મંએને તેરે વાસ્તે—મારે.
 શદ્દાદ—શાદી ધરસે મંએ કઈં તો લાકીં કાંસે ખાનેકો;
 મંએનો હું મહોતાજ સાહેબ પાનીકો ઐર દાનકો—મારે

જાંજેદી—ફુમરી.

તુજ ખીન સઈયાં નીકસ જ્યા જાયેરે—તર્જ.

કપ્પાદ—

નાહક કાહે તુ મનકો દુખાવેરે, નાહક કાહે તુ મનકો દુખાવેરે—ટેક.
 કર ચેક પરસન નેકી બદીકો. મન્તર હમતો સીખકર આયેરે-નાહક.
 યા લંગરવા ચતર સુગરવા—તર્જ.
 શદાદ—કરના ધનાયત દોમોસે ચેક મન્તર મોહેકો પીયારેરે;
 તા બને તવંગર તેરા નૌકર તખ ન કોઇ મોહે મારેરે-ક.

કબખાદ--નેકીકા ખ્યાહાં યા તુ બદીપર હોતા હયે આમાદારે;
મંગેતો હમેશા નેકીકા હરદમ નૌશ કરંગા બાદારે--કરના
રાદાદ--નેકી બદીસે મુજકો ગરઝ કયા જલદી તવંગર કીજીયોરે;
હરસેકે પએસા જલદી મીસે વોલી મન્તર મોહુકો દીજીયોરે-ક.

અબીઆત.

કબખાદ--જલદી જો ચાહતા હયે તો હોગા બદીસે કામ,
લેકીન કરેગા નેકી તો હોવેગા નેક નામ;
ગદાદ--નામ રોશન કરનેસે કુચબી-મુજેદ હારીલ નહી;
હયે પરસન મુજકો બદી નેકીપે બીઝકુઝ દીલ નહી.

કબખાદ--

જઅતો લે યે અફસુ બદીકા, નીકસેગા ઇસ્સે અરમાન છકા;
ઈસ્કે પડતે હી હોવેગા અદકાર છતને શયેતાન હંગે કિન સઅકા સરદાર
બદકે તુ બસ બસાના ગસાન અબ, કામ આપેજે શયેતાન તેરે બસ;
યે જો ગુંગી હયે દુખીયા તેરે સાથ, દીલસે માનેગી હરથેક તેરી આત.

બાબ પહેલા--પરદા નબ્વાં

બાગ.

(મેહર અંગેઝ ખુમારીએ ઈસ્કમે બે કરારહો ગાના)

હુલા-ગજલ.

આગે તો હમસે ઇસ કદર થા ન કયુ અલગ અલગ--તર્જ.
મેહરઅંગેઝ--ગુલશનમે ગુલશીયુક્તા હયે લેકીન કંહા હયેકદ્રદાં;
ફિલખુલ ન ઇસ ચમનમે હયે ન બાગબાં હયે કદ્રદાં-ગુલ.

ચમકે હયે ગૌહર હુસ્નકા લેકીન નહી હયે જૌહરી;
 આલમમે ઝીન્નત કયા ઉસે છુસ્કા નીહા હયે કદ્રદાં-ગુલશનમે-
 ગુલ હયે ખીસે ચમન હરા છાછ ઘટા ચલી હવા;
 હયે ગુલ બહાર અફઝા ચમન પર બેનશાં હયે કદ્રદાં-ગુલ.
 જોબનતો આયા જોશપર કર ગયે વસીયત ચેહ પીદર;
 નકશે સુલેમાની જો લાવે વોહ જવાં હયે કદ્રદાં-ગુલશનમે
 ઘડકી હયે આતશ ઇસ્કકી લેકીન યુગ્નવે કોત ઉસે;
 ચારખ તુ જલ્દ ભેજદે મેરા જલ્દાં હયે કદ્રદાં--ગુલશનમે.
 (પરીયોંકા બાગમે ઝાહેર હોના, મહેરઅંગેઝકો ખવાબમે
 કબ્યાદ દીખાના, ઐર ઉસ્કી તારીફમે ગાના)

ચંદરાવલી—સેજ પલંગપે સો મેરી સગની—તર્જ.

પરીયાં--

મત દરદો ગમ ખા અયે મહેર ખ્યારી તેરાતો ચેહ કદ્રદાં હયે ખડા;
 તેરે હુસ્નકે આગકા અયે ચુલેતર, દેખ ચેહી આગખાં હયે ખડા;
 નકશે સુલેમાનીકાબી માલેક, હોગા ખુદાકે ચેહી ફઝલસે;
 નામ હયે કબ્યાદ ઉસ્કા જંગલમે, બંદગીમે દીલસેતાં હયે ખડા;
 લવા વઝીર ઐર કુતવાલકોતુ, કરદે બયાં જોકે દેખી હયે તુ;

(પરીયોંકા ગયેખ હોના, ઐર મહેરકા ખવાબસે બેદાર
 હોના ઐર ગભરાકે ગાના)

હુલા-ખરડ-સ-ફુમરી.

આજરે પાછ ઉસીકી નશાની--તર્જ.

મહેરઅંગેઝ—અખીયાં સૈયાંને મોરી લે બધ આજ;
 અરે કોઈ આવો કીત હયે સગરે,

મંઝેને પીતમ મોરા પાછ આજ-અંખીયાં
(વઝીર કુતવાલ ઔર સખ નૌકરકા આના)

પીલુ-કુમરી.

અરે દેશ છાંદ ચલે પરદેસી.—તર્જ.

સખ મીલકે—તુમને શાહઝાદી કયું શોર મચાયા,
ગલરા રહેહો કીસ લીયે કહીયે કયું હમ સખકો જગાયા—તુમને

ભયેરવી-ગજલ.

લખસે લખ અયે લાલર હમકુ મીત્રાને દીઝઝે—તર્જ.

મહુર—ખવાખમે દેખા હયે હમને આજ અપને યારકો,
અખમે પાયા હયે ગોયા માહે પુર અન્વારકો—ખવાખમે
ભુલ જાયે તાખકો માહતાય ઉડ જાયે ગુરર;
ગર ઝરાબી દેખ ઉસ ખુરશીદકે રૂખસારકો—ખવાખમે.
હુંડકર જંગલસે લે આના ઉસે જલદીસે આજ;
કરના વારીસ તખ્તકા મેરે ગુલે ગુલઝારકો—ખવાખમે.
હયે સુલેમાનીબી નકશ ઉસ સરવે હી ખુખાંકે પાસ;
નામ જુસ્કા હયે કખ્યાદ લાઝો ઉસ સરદારકો—ખવાખમે.
ખંદગી કરતા હુવા જંગલમે હયે વોહ બાદશાહ;
ખુલ્હસે આતી હયે હુરે મુજરયે સરકારકો—ખવાખમે.

પીલુ-કુમરી.

કયું રે ખડા હિન્દુસ્તાની—તર્જ.

સખ મીલકે—જાકે શાહાનવી લે આવે જસ જગા ઉરકો પાવે;
નકશે સુલેમાની હો પાસ જુસ્કે તખ્તપે ઉરકો ખીઠાવે—જાકે.

બાબ દુસરા—પરદા પહેના.

રાસતા.

(શદ્દાદ મસાનમે જાતી વખત ગાના.)

ગજલ જાતા હું કયેદખાનેમે દરબારકો સલામ—તર્જ.

શદ્દાદ--જાતા હું મંઝે મસાનમે જાદુકે વારતે;
 નામ ગુરકો જાપતા હું કાપુકે વારતે;
 દેવીકો ઐર ભૂતોંકો કપઝેમે લાતા હું;
 ઈસ વાસ્તે મસાનમે ઈસ વખત જાતા હું;
 મેહેનત કરં તો કયું ન ચે રાહત મુજેદ મીલે;
 મન્તરકે જાપને વાસ્તે દેખો તો હમ ચલે.

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

મસાન.

(શદ્દાદ ગુંગીકો લેકે આના. ઐર અર્ક કરના દેવીકો.)

બેહાગ-હુમરી.

હમારી મદરીયા કયસે જાઝો--તર્જ.

શદ્દાદ--હમરી મદદકો બેજ દે દેવી મમદા ખીરકી દોહાઈ;
 આવન જોગી ચોસંટ જાટકી--હમરી.
 તાકે મંઝે અપની પાઝી મોરાદ, દોલ હો મેરા ખુરરમો શાદ;
 જલદીરે મુજકો કર આપ્યાદ,તેરી કરતા હું મંઝે યાદ-હમરી.

લુનાયમારી જલદી આ, નરસુ અપના મુહ દીખલા;
માહ ગુરકે મન્તરકા, જાને કયેસા સાંચપના—હમરી.
(દેવીકા આના, શદાદ બેહોશ હો ગીરના, ગુંગીકા ગલરાના)

અખીઆત.

દેવી—તુ જપતાથા દીલસે મેરે નામકો, ગયાં કરતો કરદું તેરે કામકો;
હુવા દીદસે મેરે તુ કામચાખ, તુ ગાશીલ હુવા કયું અયે ખાના ખરાખ
હુવા આપ બેખુદ મુજે હાં પુલા, મંઝે જાતી હું નાકામ અપુ તુ રદા
તુ જલદી હિંકા ઈસ બદ અન્જામકો, તો કરદું દુરસ્ત ઉરકે મંઝે કામકો
(શદાદ હુશીઆર હો અપના હાલ સુનાના)

કહ્યાન—લાવની.

અયે શાહેજીત પ્યારે હરલક—તર્જ.

શદાદ—

માતા મેરી કર તુ મુજપે દયા હુધ બેઅદબી તેરી ખીદમતમેં;
રન્જે અલમ કર દુર મેરે સખ હું મંઝે નેહાયત આફતમેં;
તેરા ચેરા કયે દીનસે હયે, અયે મેરી માતા મુસીબતમેં;
નકશે સુલેમાની પાંડે માતા નકશે સુલેમાની પાંડે;
નકશે સુલેમાની પાંડે શાહ મંઝે ઇસ દેસકા હો જાગે
ગુલામ કબ્યાદકો અપના બનાગે રહું મંઝે ન મુસીબતમે—રન્જેઅલમ

અખીયાત.

દેવી—તેરી યે અર્જ અયે શદાદ કબ ગંઝુર હોતી હયે
ફકત નામે સુલેમાંસે બદી સખ દુર હોતી હયે;
આર ઉરકા નકશ હો જસ જ બદી આતી નહી હસ જ,

તુ ક્યેસા બેસમજ હયે વાં , બદીસે તુજકો મતલબ ક્યા;
 નહી નકશે સુલેમાની ગુરૂસેબી મેરે પાવે,
 હમ યંકી ઉરકે હયે મહોતાજ તેરે ઓ હાત ક્યું આવે.

પંચમ—મસનવી.

અરી જોગન હો દર્દકી મુખતેઝા—તર્જ

શદાદઃ—માતા મેરી કર તુ મુજપર દયા,
 અતા નકશ કર ના બહાના ખતા;
 નહી નકશ દેતી હયે મુજકો અગર,
 તો હું કીન્દગીસે મંઝે અપની ખફા—માતા.

છલા—ગજલ.

મામુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું—તર્જ

દેવી—હનમનકી કસમ હયે કસમ મમદા ખીરકી;
 તીસ પર કસમ હયે માહા ગુરૂ મેરે ખીરકી-ટેક
 વો નકશ નેકીકા હયે બદી મેરા નામ હયે;
 વો નકશકી તલબમે તો નેકીકા કામ હયે—હનમનકી.
 ગર લાવે મેરે સામને કોઈ વો નકશે પાક;
 હો જાગે ઉરકો દેખતેહી મંઝે તો જઝકે ખાક—હનમનકી.
 લેકીન બલાઈ કરતી હું મંઝે ચેક તેરે સાથ;
 ધરમાઝ જોગીસે મંઝે કહુંગી યે તેરી ખાત—હનમનકી.
 તુજકો કહેગા આવેગા જો ઉરકે ધ્યાનમે;
 શદાદ તુ ઝુરર કલ આના મસાનમે—હનમનકી.
 મંગલકી શબ્દકો હોતી હયે ઉરકી યહાં સલા;
 મંઝે જાતી હું તુ ઉરસેહી પાવેગા મુદદઆ—હનમનકી.

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા ગાના ઇતનેમે વઝીર કુતવાલકા આના ચૌર ગાના)

પહાડી ઝીંઝોટી—બન્નરા.

હુહ સુખહા નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

કબ્બાદ—દે છોડ જહાંકા પસારા અબ કુચ કરે બન્નરા ;
 ચે હીસાં હવા દુનીઆકી હયે રન્ને મુસીબત જાંકીજી ;
 કઝઝાક અજલકા મારા—અબ.
 ક્યા ગલ્લા મુંગ મટર હયે ક્યા ગહડી બચ્ચેસો શુતર હયેજી ;
 માલેફને ટાંડા હકારા—અબ.
 જગ જગમે જોગી બસત હયે, કહ્યાન મંદીર છુટત હયેજી,
 આફતકા બખ્ત નકારા—અબ.
 અસ્કોંકી ગલેમે સયેલી, કફની હયે ગલેમે રંગેલીજી ;
 લે દમકા બખ્ત દો તારા—અબ.
 લે ભભુત તનપે રમાયા, કર જોગ જનમહી ગવાંયાજી.
 હયે “ ઝરીફ ” બન્દા બીચારા—અબ.

(વઝીરકા આકે કહેના કબ્બાદસે)

ઝીંઝોટી—ફુમરી.

પરરેસન જુગની લે ગઈ—તર્જ.

વઝીર—અબ જોગે નસીબ તુમારે સુલતાન બનોગે હમારેજી—અબ.
 મુનો ખાત હમારી પીઆરે હંચે તુજમે નશાં વો સારે ;
 ક્યા શીફ હયે દીલમે તુમારે, કર દુર સભી ચેક બારેજી—સુલતાન.

શાહઝાદી જો જો કહેતી હયે વો તુજમે નશાન સભી હયે;
તુ આબેદ વોહી સહી હયે, અબ સાતહી ચલીએ હમારેજી-સુલતાન

બાબ દુસરા—પરદા ચૌથા.

દીવાનખાના.

(મહેરઅંગેઝ બે કરાર હો ગાના.)

ઝીંઝોટી-ગજલ.

કીસીક દર્દ દીલ ઝાલીમ કોઇ બેદર્દ ક્યા જાને—તર્જ.

મહેર—ન ગલરા અયે દીલે મુઝતર તેરા ગમખાર આતા હયે;
તુ જીસ ગુલકા હયે ખુલ ખુલ વોહ ગુલે ગુલઝાર આતા હયે—ન.
ખના હયે ચાહમે જીરકે ઝંઝેખાંસા તુ દીવાના;
વોહ યુસુફ તુજકો દીખલાનેકો અબ દીદાર આતા હયે—ન.
ન મરનેપર હો આમાદા તહામુલ કર મરીઝે ઇસ્ક;
મસીહા તેરા દીખલાને તુજેહ દીદાર આતા હયે—ન.
મસીહા તેરા આ કર તુજકો જાં બખ્શી તો બેહેતર હયે;
નહી તો કોઈ દમમે ગમ લીએ તલવાર આતા હયે—ન.

(વઝીર, કુતવાલ. કમ્યાદકો બાઇઝત લેઆના.)

લાવની—છુટી કયેદથી તુતીઇ જાદુ—તર્જ.

વઝીર—તેરે કહે કે મુજબ હમને પાયા હયે યે ઇનશાં;
તમામી ઇસમે હયે વોહ નીશાન—તેરે.
બંદગી કરતા બયેકાથા જંગલમે ચેહી ઝીશાન;
અબ ઈરકે હકમે ક્યા ફરમાન—તેરે.

નકશે સુલેમાની તો નહીં યે રખતા હયે અન્નન;
હયે સારે ઇસ્સે હમ હયેરાન—તેરે.
સોપે રીયાસત ઈસ્કેતો શાહકા તુઢેગા ફરમાન;
નહીં આગે બહડતા કુચ ધીઆન—તેરે.
નકશે સુલેમાની લાવે ગર કોઇ દુસરા ઇનસાન;
હો શાહી ઉસ્કે તંઘ શાયાન—તેરે.

(મેહેરઅંગેઝ ખુશ હો ગાના.)

આવત મોહંદરી—તર્જ.

મહેર—મંઝેને દેખીરી મેરો જન પરાન;
મંઝે ઇસપર કુરઆન ચેહી મોરા પીઆરા પીઆરા,
નકશકા હયેગા મોરા વાલી, આગે શાહીકાબી માલી,
આકત મોરી તાલી, શાહમાન કીની મોહુકે,
હુહ હયે ખુશાલી વારીરી વારીરી મોરા જન પરાન—મંઝે
સાથ ગોરીયોંકી સજની—તર્જ.

ચેહી મોરા હયે રાજન હું મંઝે ઇસ્પે શીદા,
વાર મોરા જુઆ ચેહી મોરા રાજન—ચેહી.
સપનેમે મંઝેને દેખાયા ઈસ્કો,
સુંદર મુખડો દીખા મોરા મન હર લીઆ-યે.
નકશે સુલેમાનીકાબી ચે માલેક,
રાખું ઇસ્સે કરકે મોરા પીઆ—ચેહી.

ઝીઝોટી—ગજલ.

શરમીંદા કમર હયે તેરા તસવીર કે આગે— તર્જ.

કબ્યાદ—શીદવીતો હયે ચે તાઝઝે ફરમાન તુમારા;

પર હયે ગલત અયે જન મેરી ધીઆન તુમારા—શીદવી.
 જો નકશકો પાવે ઉસે શાહી હો મુખારક;
 વો વસ્લકા હુટેગા ગુલીસ્તાન તુમારા—શીદવીતો.
 ઘો પાસ મેરે નકશે સુલેમાની નહી હયે;
 મીલતા નહી અયે પીઆરી હયે આસાન તુમારા—શીદવી.

ભયેરવી—કુશી.

હો ક્યાં ગયો શાહજાદા જનની પીઆરા—તર્જ.

મહેર—લાલ ચીંતા નાહી કછુ કરના. હું મંએ કુરઆન—લાલ.
 નકશે સુલેમાંકા વારેસ તુંદ હયે, દીલમે કછુ નહી દરના—લાલ.

અખીઆત.

વઝીર—શાહજાદી જયેસા તુ કહેતી હયે વયેસા હોવે કબ,
 નકશ પહેલે દેખ લેગે ઈસ્કુ શાહી દેગે જબ;
 તેરાબી હરગીઝ ન ઈસ્સે હમ મીલાને દેગે હાત,
 તેરે વાલીદકી ભલા કયેસી કરે રદ પીઆરી આત.

પરજ—તીલાના.

સુનો સુનોરે જનાબ આત સુન લો—તર્જ.

મહેર—માનો માનો કરો ઝીદ ન માનો;
 યે પીઆરા મોરા નકશ લાવે બેશક શાહી પાવે—માનો.
 હુંશોક સાયા થા ઈસપર શાહીયે પાવે પાવે,
 ગર ન યે અબી નકશ લાયા આખર યે લાવે લાવે—માનો.
 દુસરા કોઇ લાયેતો દો ઉસ્કો તુમ શાહી શાહી;
 દેસ નીકાલ જાયેં યહાંસે હોવે હમ રાહી રાહી—માનો.

ઝીંઝોટી—હુમરી.

તુજખીન સંઈયાં નીકસ.—તર્જ.

કુખ્યાદ—જની મોહોકો જને દે મોહોકો હયે જનારે;
નકશ પહેલે લાઝી શીર શાહી પાઝી,
પહેલે કીસ્મત આઝમાનારે—જની.
ઐર કાઠ જો લારે શાહી શીર ઐ પાવે,
હમ હોજે બેકેકાનારે—જની.

ઝીંઝોટી—હુમરી.

ઐ દીલજની સોવે મતવાલારે—તર્જ.

મહેર—ઐરે મોરે ખીઆરે તુ કાહે ગભરાવે;
નકશે સુલેમાકા વારેસ તુંઈ હયે, હીરસે મે તોરે વો આવેરે—અરે
તોરે ખીના જની છયરા મોરા ચઐન ન ચેક પલ પાવેરે—ઐરે
જને કે નામસે જન હમારી. અયે જન ચલી જયેરે—અરે.

ખાખ દુસરા—પરદા પાંચવા.

કપરસ્તાન.

(શદાદ કપરસ્તાનમે આકે અર્ઝ કરના હસ્માલ જોગીસે)

મરસીયા—અરે બેસવા તુને ચે કયા કીયા—તર્જ.

શદાદ—દયાલુ મહાખીર આલી જનાય,
હમારી તુ ઉમ્મીદ બર લા શીતાય—દયાલુ.
તેરા ચેરા હયે તુજસે ઉમ્મીદવાર,
દીખા દરસન અપના અયે આલી વીકાર—દયાલુ.

અયે ઈસ્માલ જોગી ગુરૂ માહારાજ,
 દયા કર મદદકો મેરે આના આજ—દયાલુ,
 (ઈસ્માલ જોગી અપને દેરેમેસે બાહરે આના.)

પીલુ—અબીયાત.

રાજા હું મંએ કોમકા—તર્જ.

ઈસ્માલજોગી—જોગીઓંકા હું ગુરૂ જૈર જટીઓંકા સરદાર
 બીરોંકા માહાબીર હું બૈર ખખીસોંકા સાહાર—જોગીઓંકા.
 ઈસ્માલજોગી નામ હયે પર કયેસી હયે મેરી શાન;
 ભુત પલીતો શયેતાં સારે હયે ઝેરે ફરમાન—જોગીઓંકા.
 મંગલકી શબ્દકો હમારા જગતા હયે યે મસાન;
 જીન્દા હોતે હયે મહાં મરે હુવે ઇનસાન—જોગીઓંકા.
 લુનાચમારી કમકીયા દેવી દેવી લવાની આવ,
 નાચકે ગાકે તુમ મેરે અબ દીક્કકો રેજનવ—જોગીઓંકા.
 ખોરાક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ;
 કોઇ ચુવા કોઈ બીલ્લી કોઇ મુરદોંકે પા હાત—જોગીઓંકા.
 (કથ ફટકે લુનાચમારીકા આના)

પીલુ—કાહારવા.

સાહેતીન પેસે સેર મછલી—તર્જ.

લુનાચમારી—યાદ કરતેહી તેરે મંએતો હાઝર હુવી;
 મંએતો હાઝર હુવી મંએ તો હાઝર હુવી—યાદ.
 તુ ગુરૂ હયે સબકા બેશક અયે મેરે સરદાર;
 લુનાચમારી તેરી બેશક હયેગી તાબેદાર—યાદ.

કાલોંગડા—કાહારવા.

મેરે ભંગર મીઆ—તર્જ.

કમકીયાદેવી—નહી હુઈ યેક ધડી નહી હુઈ યેક ધડી;
ચેરી તેરે ખીદમતમે આન ખડી—નહી.
ચુવે બીલ્લી તાઝે તાઝે મ'એને પકાઈ આજ;
ખાકે તુમને ખુશ હો દીલસે મેરે ગુર માહારાજ—નહી.
ઈસ્માલ જોગી માહગુર તુ ભુત હંઓ તેરે ગુલામ;
યેક પલમે જો તુ ચાહેસો કરતા હયે વોહ કામ—નહી.
(ગુંગી પીછેસે યેક ચુવા ચુરાકે ખાના ઓર ઉરકો
કએ હોના શદાદ ઉરકો મારકે પુછના.)

ઝખાની.

શદાદ—અરે ક્યા હુવા શયેતાનઝાદી બોલતો સદી,
ક્યા તુબી ચોવે બીલી ખાઈ! વાહવાહ!

(ગુંગી ચુવા દીખલાતી હયે.)

શદાદ—લાહોલવલા કુવતાઈદલા બીલ્લા હીલઆલી ઇલ અઝીમ.
(સખ શયેતાન નીકલ આના શદાદકો ઝમીનપર દબાકે ગાના)

જલા—ઝીઝોટી—અંગ્રેજી રાહ.

રખ બાર સર ઉપર લટકનસે—તર્જ

સખશયતાન—પડા કીસ લિયે લાહોલ—કીયા હમપે કયું સોતમ;
દાલા હમપે અલમ, નહી તુને કમ.હયે બડા અઝલમ—પડા.
કહે ગર ગુર મહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે ભુનકે તુજે હમ બહમ : કુચ ન કરમ પડા.

અખીઆત.

શદાદ—ગુર માઅફ કરના જે મેરી ખતા,
 ખબર થી ન મુજકો મંએ અનખન થા;
 મેરે હાલ પર કીજીએ અખ કરમ,
 નહી અપને બંદેપર કરના સીતમ;

ઈસ્માલજેગી—માઅફ અખતો કી મંએને તેરી ખતા,
 મગર મારા જાયેગા શીર યુ કલા;
 ચલ આ બચેક તુ ખાના ખા મેરે સાત,
 કહી કમકીયાને મુજેહ તેરી ખાત;

શદાદ—ઇલાહી જે કયેસા હયે હમપર સીતમ,
 જે ચોહે ખીશ્લી કયેસે ખાએંગે હમ;

ઈસ્માગજેગી—જે કયા સોચતા હયે તુ અખ ખાના ખાં,
 જો મતલબ તેરા હયે વોહ બર લાજીંગા;

કમકીયા—જે જંગલી હએ કયા જાને ખાના હયે ચેહ,
 નહી ઇનકો નીઆમત ખીજાના હયે ચેહ;

ઈસ્માલજેગી—નહી ખાના હયે તુજકો-મત ખા અઝીજ,
 કંહા તુજકો જે ખાનોકી હયે તમીઝ;

શદાદ—ખાનોસે અયેસે ખુદા રખ દુર,
 જે ખીશ્લી ચુહે તુમી ખાવો હુઝુર,

ઈસ્માલજેગી—

સુન અયે ઇનસાન મતલબકો, તેરે લાતા હું અખ મંએ બર.
 રીયાસ્ત પાનેકી તદખીર બતલાતા હું તુ મત દર;
 નહી નકશે સુલેમાની તુ હમસે પાવેગા ઝીન્હાર,
 મગર ચેક દુસરા લે નકશ દેતા હું તુજેહ અયે યાર

તુ ઉરકો પાસ આપને રખકે જો કુચ મુદઆ ચાહે,
તો દેવી કમકીયા ફૈરન મદદકો તેરી વાં આવે;
તીલસમાત ધસ્કા દીખલાદે અબી દરબારમે જાકે;
યે હયે નકશે સુલેમાની યેહી કહે દેના દીખલાકે;
કરામત દેખકર શીર તખ્તપર ખીઠલાયેગે તુજકો,
ઉડા કર અયેશો અશરત યાદ કરના શીર સદા મુજકો.

બાબ દુસરા—પરદા છૂટા

રાસ્તા.

(સ્ત્રીપાછકા શહેરમે ધસ્તેહાર દેના, વંહા સખ કોમ જમા હોના.)

મરસીયા—અલેદ્દસેતુ યાદ કર—તર્જ

સીપાઈ—હયે રંગ અરે રંગ અયે મીસ્કીન ખીયારો;
શાહ તખ્તપર બયેહા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.
દામન ભરેગા ઝરસે તુમારા વો અયે યારો;
બેશક સુખી હો જાઓગે તુમ આજ દુઃખીઆગે—હયે.
શાહ કબ્યાદ આલી જનાબ નામ હયે ઉન્કા;
દુસ્મન જો કોઈ ઉન્કા હો સર ઉરકા ઉતારો—હયે.
હયે ઉરકા નીલાહ્યાન ખુદાવન્દે દો આલમ;
શાહી તુજેહ શાહ હો મુબારક યે પુકારો—હયે.

બાબ દુસરા—પરદા સાતવાં

મહલ.

(દોનો આશકો માઅશુકકા બહમ બયેહના ઔર ગાના.)

સોહની—ગજલ.

તુજપે બદરલ બદ્ર અયે પ્યારી સદા બલહાર હયે—તર્જ.
 મહેર—શકલપર અપને મુજે કુર્યાન હોને દીજીએ;
 પુરા દીલકા મુદદઆ અયે જાન હોને દીજીએ—ટેક.
 આપકે ખીન તંગથી સદ શુક્રે પાયા તુમહી;
 મેરી મુશકીલ અબ તોભી આસાન હોને દીજીએ—શકલ.
 આપકા તો ઈશકયા મુજકો પર ઉદ્દતકુ તેરે;
 અપને દીલકે ઘરમે અબ મહેમાન હોને દીજીએ—શકલ.
 હીઝરમે મરમરકે હમ જીતી હુવે હયે અયે સનમ;
 અબ મોહીયા વરલકા સામાન હોને દીજીએ—શકલ.
 કુખ્યાદ—ચીરકે દીલ તુજકો અએ પીઆરી સમાના ચાહીયે;
 દીલતો કયા હયે અપની આંખોપે ખીદાના ચાહીયે—શકલ
 હયે કસમ મહેતાબકી તુ હયે સરાપા નુરે મહેર;
 લોહે દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના ચાહીયે—શકલ
 (દરબાનકા દાખેલ હોકે અર્જ કરના)

ખયેત.

દરબાન—અર્જ ઇસદમ ગુલામકી હયે,
 બાગકે દરપે કસરત આમકી હયે.
 હુકમ હોતો આવે શીતાબ,
 વારતે ખયેરાત કે લેને જનાબ.

પદ—ખમાયે.

કુખ્યાદ ઝેનાર મહેર—ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી તર્જ.
 આઓ મીરકીન આઓ મુસાફર આઓ ગરીબદાનકો;
 ઝરતો કયા નામ ખુદા પર દેતે હયે હમ જાનકો;

૧-ફીર--રહેનેવાલા દહેલીકા આયા હીન્દુસ્તાનમે,
વાં લડાઈથી તો મેરીજાં નહીથી જનમે-રહેનેવાલા.
(કબ્યાદકા પૈસા દેના વેલ લેકે શીર કહેના)

૨૫ સલામત ચારખ ઇન્કુ હો ગયા હયે મેરા કામ;
હીંદ તલક મંઝે લે જાઈગા અયે શાહ તેરા નામ--રે.;

૨-મોગલ--ખયેર ખીદેલ મરાઝે શાહ મનમ ઈરાની અમ ગરીબ.
દુકાને શરખત કદ ખુદન આમદા નુકસાં કરીબ--ખયેર
(કબ્યાદકા પૈસે દેના, આર શીર મોગલકા કહેના)

તા બમલશર આદ કાયમ રહમે યઝદાં બરતો બાદ;
કદ ખુદ ખયેરાત અકતુ શુદ દીલે મન શાદશાદ-ખયેર.

૩-બનાઆ--જાતનો છું વાણીઓ મરી ગયો છે દીકરો,
મારી અલી નાસી ગઈ છે ને રહી ગયો છું એકસો-જાતનો.
(કબ્યાદકા પૈસે દેના આર શીર બનીઆકા કહેના.)

હવે અલી બીજા કરીસ સજ્જડ મલી છે રકમ;
ઇશ્વર તને રાખે સુખી રાખી મારી તેં શરમ--જાતનો.

૪-મરેઠા--મી ગરીબ ખીરામન રાજા ધન તુમી માલા દીયા;
લેકુર બાલે લુખે માજે તેનયા આશીરવાદ ગીઆ-મી ગરીબ
(કબ્યાદકા પૈસે દેના, બાદ મરેઠાકા કહેના)

રામા રામા યાલા દેતુ અંત અંત જો દાન;
છત્રપતી સાંગીલ તુલા સઘલે રાજા હિંદુસ્તાન-મી ગરીબ.
(સખકા ખયેરાત લેકે જાના મેહેર આર કબ્યાદકા ગાના)

જોગીઆ--આસાવરી-હોરી.

સમજ મન દમહી દમકા મેલા--તર્જ.

કબ્યાદ આર મહેર--કીયા હયે કરમ તુને અપના ખુદાયા;

ગુલો ગુલ ગુલકો ચેક જા મીઠાયા—કીયા.
 નેકીકી ગુલસનમે હુમ ખુશીકી હયે ગુલગુલોને મચાયા;
 હમ બદે તેરે તુ મવલ્લ હમારા હમપે રખ સદા અપનાસાયા-કીયા

બાબ દુસરા—પરદા આઠવાં.

રાસ્તા.

(શદાદ ગુંગીકો લેકે આના)

જીલા-કલ્યાન-દુમરી.

સદકે કયું ન હમ જાયેરે તોપે મજતુરે હરદમ—તર્જ.
 શદ્દાદ—રાગ મંચે બન જાગીરી તોહે રાતી બનાઈ-રાગ.
 હરમાલ જોગીકી મંચે મદતસે તપ્ત બહાંકા પાગીરી—તોહે.
 કાલી મેરી કવા પરી જાન તુજેહ મંચે મીઠાઇ ખીલાજીરી-તોહે.
 મંચે માહરાગ તુ માહરાતી કયું ન મઝેહ અબ હાજીરી-તોહે.

બાબ દુસરા—પરદા નવવાં.

મહેલ ઔર ખારાદરી.

(ચોખદારકા આના ઔર આમંદ ગાના શાહાકી.)

મરસીયા—અલીફસે તુ યાદ કર—તર્જ.

ચોખદાર—શાહે કબ્બાદ આતે હમે તાકીમ કીજીએ;
 મુજરેકો સર જુકાઈયે તસલીમ કીજીએ-ટેક.

યે શાહા નેકબખ્ત હયે આદીલ બ દરીયા દીલ;

કુબું કર ન દસ્ત બસ્તા હો તકરીમ કીજીએ—શાહ.

(શાહાકા તખ્તપર બએઠના ઔર રામશગરકા મુખારકબાદ ગાના.)

ગરબા—ગોકલીએ લખ ચાલો અરે દેવરાજ—તર્જ.

રામશગર—હોવે મુખારક રાજ અરે માહારાજ તોહો;

લાલોકા તાજ ઔર હીરોંકા યે તખ્ત, કયું ન દે એમે સાજ—અરે

હમ બે કસોંકી હાત તેહારે હકને રખી હયે લાજ—અરે માહારાજ.

(કુતવાલ અપને સાત શદાદ ઔર ચુંગીકો લીએ દાખલ હોતા હયે)

અબીઆલ.

કુતવાલ—રખો અયે અહલેકારો મેરી બાતપર ખીયાલ,

દીલપરતો સખકે હોવેગા રન્ને અલમ કમાલ;

મરહુમ શાહકી હમતો વસીઅતકો માનેંગે,

વો નકશ હસકે પાસ હો શાહા ઉરકો બનેંગે;

હબશી યે તખ્તે શાહીકી રખતા હયે દીલમે આસ,

કહેતા હયે યું કે નકશે સુલેમાની હયે મેરે પાસ.

પરજ—કાલીંગડા—હોરી.

પા લાયુ કર જોરી શામ મુજસે—તર્જ.

મહુર—ઈસ્કુ યહાંસે નીકાલો લે જાકે અબી માર દાલો—ઇસ્કુ

જુઠા યે દાવા કરતા હયે મુઝી હયે નકશ તો આઝમાલો;

વર ન કરો કલ્લ ઇસ્કુ ઇસી દમ સરસે બલા સખકે તાલો—લેજકે

(સખ શદાદકો પકડના શદાદ દેવીકો યાદ કરના

ઔર સખકો અંધા બનાના.)

જાંબેટી--કુમરી.

તુજ ખીન જીઆ નીકસ જીઆ જાયેરે--તર્જ.

શદાદ--ઓ મેરી દેવી જાતા હું મયે મારારે;
તેરી કરામતસે સખ અંધે હોવે માને તા દરબાર મોહે સારારે-ટ.

(ચેક આવાઝ હોના સખ લોગ દરબારી અંધે
હોના ઐર કુતવાલ કા ગાના)

ખ્યાલ--સામ--કહ્યાન.

ન મંએ તુજકો ચે બેવફા જાનતીયી.--તર્જ.

કુતવાલ--ખતા મઆફ કીજે ચે સાહેબ હમારી;
નહી હમકો પએછાન કુચથી તુમારી-ટેક.
તુમારે હંચે નૌકર હમ લીજાએ શાહી;
કરેગે કખ્યાદકી સખ મીલકે ખવારી-ખતા.
તખ્તપે બયેડો તાજબી પહેનો;
મગર આંખે રોશન કીજે હમારી--ખતા.

બયેત.

શદાદ--દીખલા કરીશમાં અપના તુ અયે દેવી કીશઉર;
રોશન શીર ધનકી આંખોકો કરદે તુ હુઝુર
(સખકા કખ્યાદકુ, મારકે તખ્ત પરસે ઉતારના)

બોપાલી--ગજલ.

૩એ સીઆહ સીઆહ એ ૩દ--તર્જ

સખ-- નીચે તખ્ત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાયેસ હુવા હયે ચે ઝરર;
તુજસે હમચે સારે બે ખબર, કીયા વરેખ તુને મુઝી ખર-ટેક.

તુ હયે મહેર બેશક બદખીસાલ, તુજે કરના ચાહીયે હવાલ;
 ઇસ્કે ઈસ્કમેથી પાયેમાલ, બની બેસવા હયે બદ ગોહર-ની.
 શાદાદ--મેરા વીરસા છીન બેહયા બયેઠા તખ્તપે તુ પુર જદા;
 નહી તુજકો આઘ શર્મ ઝરા,માર તેઘ યા તુજેહ તખર-ની
 સખ--મહેર કહેતે હએ તુજેહ યે હમ, બના તુ યે શાહાકો સનમ;
 વર ન આવગી તુ રન્જે ગમ,ઔર હોગી તુ શહેરસે બદર-ની

ઝીંઝોટી--ગજલ.

સલામે દોસ્તો હન્દરકી આમદ આમદ હયે--તર્જ.

મહેર--હો તુમતો કયા વલે મુજસે અગર જહાં શીર જાએ;
 પર અયેસે પીઆરેસે અબ દીઘ મેરા કંહા શીર જાયે--હો.
 શીર મંઝે ઇસ્સે તો હો બખ્ત મેરા બરગસ્તા;
 શીરે કયા બખ્ત ખુદાવન્દ દો જંહા શીર જાયે--હો.
 કસમ હયે ઈસ્કી કે ઇસ્સે ન હુંગી રગરદા;
 અગરચે મુજસે ઝંમી ઔર આસમાં શીર જાયે--હો.
 શીરે ન ગુલતો હો ખુલખુલકો કાહેકા શીર ગમ;
 અગરચે બાગ શીરે યાકે બાગબાં શીર જાયે--હો.

લાવની--ગોરી ચલી સાસરે શીરબી કલુ આના--તર્જ.

કબ્યાદ--સાય મેરે હાલે રન્જ તુ કયું માહપારા;
 રહે યહાં આરામસે દીઘકું નકર દુખીઆરા--ટેક.
 મેરા નસીબ કુટા હયે સુનલે મેરા જતી;
 કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી જીન્દગાની--સાય.
 મંઝેતો જંગલ ભટકુ હોવે મુજેહ હયેરાની;
 વંહા કંહાસે મીઝેગા વખ્તપે દાના પાની--સાય.

મુજે રૂપરત કર તુ ખુશીસે અયે દીલઆરા;
રહે યહાં આરામસે જીકો નકર દુખીઆરા-સારા.

ભયેરવી--દુમરી.

એજ મોહે તુમને લાગ્યે સૈયાં--તર્જ.

મહેર--હજ મંએ ન માતુ તુમરી ખતીઆં,
તુમરે દુખસે ફટત હયે છતીયાં,
કટે ન તુમ ખીન રતીયાં રતીયાં,
હજ મંએ ન માતુ તુ મરી ખતીયાં.
પ્રીતમ પ્યારે કરો મોહે સાથી,
રહે દુઃખ સુખમે ચેક યધયાં,
રહેગે બાહમ હમ તુમ મીલકે,
પડું મંએ તુમરે પૈયાં પૈયાં-હજ.

આસાવરી--ગજલ.

તુ આજ નઝર તાકબે દીદાર હું તેરા-તર્જ.

કબ્બાદ--અયે મહેર શીદા તુજપે હું હરઆન મેરી જાન;
બેઝાર નહી તુજસે હું યે માન મેરી જાન-ટેક.
મહેર--બેઝાર નહી હયે તો મુજેહ સાથ રખ અપને;
મર જાગી જુઝ તેરે યે તુ જાન મેરી જાન-હયે.
કબ્બાદ--ક્યું સહેતી હયે જંગલકી તુ અયે પ્યારી યે ઈઝા;
કરને નહી ચહાતા તુજેહ હયેરાન મેરી જાન-અયે.
મહેર--જુઝ તેરેતો જન્નતબી હયે દોઝખસે અબ બદતર;
તુ હયે તો જહાનમબી શુલીસ્તાન મેરી જાન-અયે.

કુબ્બાદ—ગર મરઝી યુંહી હયે તો ચલો સાથ અયે પીઆરી;
ભટકેગે હમ અફસોસ ખીયાઆન મેરી જાન—અયે.

ખમાચ—હુમરી.

આપકોતો અયે મીઆ મંએ જાનતી નહીં જરા—તર્જ.

શાદાદ—જલદી ખસ ફરેખીકો યંહાસે તુમ નીકાલદો;
યંહાસે તુમ નીકાલ દો મરસે બલા યે તાલદો—ટેક.
પોશાક શાહીબી લો છીન જલ્દ છન દોનોસે;
શહેર બદર કરકે તુમ યહાસે હકાલ દો—જલદી.

અખીયાત.

કુબ્બાદ—અફસોસ આહ મુઝી વો મલુકિન બેહયા,
ઝીન્હાર પાસ અપને ન સ'હેબકા કુચ કીયા;
બેગુમાં હીસેં હવસને તુજેહ મારા ઝાલીમ,
મસ્તબેસે મુજેહ ચેક બાર ઉતારા ઝાલીમ;
ઝરફી બાયેસ તુ મુજેહ શહેર બદર કરતા હયે,
મીલ મઘ શાહી તો બસ ઝેરો ઝબર કરતા હયે;
બયેર ક્યા કામ બલા તેરી રીયાસતસે મુજેહ,
આરઝુ કુચબી નહી હયે તેરી દૌલતસે મુજેહ;
પર યે કહેતા હું મગર કીજીએ અદલો ધનસાફ,
ઝૌર સદા અપની રઈયતપે તુ રખના અલતાબ;
તુ અગર અદલ કરેગા તુજેહ બખ્શેગા ખુદા,
વર ન તુ પાયેગા દીન હશરકે દોઝખમે સઝા;
અબ તો ખસ શહેરસે લેતાં હું મંએ જંગલકી રાહ,
મુજેહ ઈસ હીસેં જમાનેસે બચા યે અદલાહ;

દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હયે,
રખસ્ત અયે આહલે વતન હમતો સફર કરતે હયે.

બાબ દુસરા—પરદા દસવાં

રાસ્તા.

(મહેર ઔર કબ્રખાદકા આના ઔર ગાના)

કમોદ—ગજલ.

કાસીદા લાદે ખમર ચારકે ઘર આનેકી—તર્જ

મેહર—એ વફા અર્થે યે ક્યા હમપે જફા હયે અફસોસ;
આસરા જાને ખુદાકે ન સીવા હયે અફસોસ—એવફા.
હેક હમારા તુ લીયા છીનકે જાલીમ બદખખત;
ખુદમ કી ક્યા નહી પાવેગા સજા હયે અફસોસ—એવફા;
રસીયા તુજપે હયે લાનત અરે શદાદ લાઈન;
છાડકે નેકી બદીકો તુ લીયા હયે અફસોસ—એવફા.

(જના દોનાકો આના શદાદ ઔર ચુંગીકા, ગાના શદાદકા)

બોપાલી—ગજલ—અંગ્રેજી—રાહ.

શદાદ—દૈલતે દુનીઆ પાયા મંઝેને બહેસ્તકા હયે બાકી કામ;
ઉરકોબી તૈયાર કરકે શદાદી બહેસ્ત મંઝે રખું નામ—દૈલતે.
મુસા ગર કબ્રખાદ જના હયે મંઝે હું શીરકિને શાની;
ખુદાદકા દાવા કરકે કુલ આલમકુ કર દાલું રામ—દૈલતે
મગર યે મન્તરકે પડનેસે મીલા હયે મુજકો તખ્તો તાજ;
કયું ન મોઅરસર દુનીઆકે હો મુજકો સદા અએશો આ-
રામ—દૈલતે.

કબરસ્તાંમે જાતા હું મંએ જીલાને કમકીયા દેવીકો;
બેહેસી બનાકે રખખુ ગા કબ્યાદકુ અપના કરકે ગુલામ-દોલતે

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

કબરસ્તાન.

(શદાદકા આકે અર્જ કરના ઇસ્માઇલજોગી ઔર કમકીયાદેવીસે)

બરહુસ—ગજલ.

ગર હમને દીલ સનમકો દિયા—તર્જ,

શદાદ—ઇસ્માઇલ જોગીકી જો ઇનાયત સદા રહે;
કયું કર ન અખત મેરા હર એકસે સીવા રહે—ઇસ્માઇલ.
મંએ હું બદીપે નેકીપે મેહેરો કબ્યાદ હએ;
મુજકો હમેશા અયેશ ઉનોપે જરફા રહે—ઇસ્માઇલ.
કહેતે હંએ બદકા હોગા કયામતમે હાલ બદ;
દેખા હએ હાથ કીસને અખીતો મઝા રહે—ઇસ્માઇલ.
ગર હાથમે બેહેસ્ત મીલેગી મુજેદ નહી;
દુનીઆમે મંએ બના લું તો અરમાન કયા રહે—ઇસ્મા.
અયે દેવી કમકીયા મેરી આના મદદકો તુ;
હનમનકી તા મુજપે હમેશા અતા રહે—ઇસ્માઇલ.

સોહેની—ગજલ.

કલસે બેકલ હયે યાર કયા તુજે આઝાર હયે—તર્જ.

કમકીયા દેવી—અયે બની આદમ કીયા હયે યાદ કયું તુને મુજેદ;
કોનસી મુશકીલને ગેરી હયે જલા આકર તુજેદ-ટંક.

કયા તેરા મતલબ હવે મુજસે અબ બધાં તુ કર શીતાબ;
તેરી યે ઉમ્મીદ અયે શદાદ હોગી કામયાબ—અયે

અબીઆત.

સદાદ—અયે મેરી માતા યે તુજસે અર્જ કરતા હવે ગુલામ,
પાવેંગે જન્મત કીયામતમે જો હયેંગે નેક નામ;
પર મ'એનેતો પહેલેહીસે બદોમે લીખવાયા હવે નામ,
ઇસ લીએ જન્મતતો મુજપે હો ગઇ બીલકુલ હરામ;
ઇસ વાસ્તે તુ યેક જન્મત બલદ અબ તૈયાર કર,
જીસમે મ'એ જનકે રહું તા મતલબે દીલ આવે બર.

અબીયાત.

કમકીલાદેવી—સદાદઆ તેરા યે અયે શદાદ પુરા હોવેગા,
પર કયે ઇનસાનકી તુ જન ઈસ્મે ખોવેગા
ગુલશને જન્મત બનાવેંગે હમારે ભુતપર,
રોજ ખુન આદમકા ચેક પીલવાના તુ હોગા મગર;
પાક દામન ચેક આરત રોઝ તુ કરકે તલાશ,
દરપે જન્મતકે રખા કર તા ના હો તુકસાન કાશ;
ખુન જબ ઉસ નાઝનીકા ભુતોંકુ પીલવાએગા;
તો તેરે ખાતર સદા જન્મતકા દર ખુલજાએગા,
પેશતર અન્દર કબ્રી તુ ઉરકે ન જાના કીન્હાર,
વર ન લુકમા ભુતોંકા તુ હો જાએગા નામદાર.

પીલુ—કુમરી.

મોહ પનીઆ પીલા પનહારીરે—તર્જ

શદાદ—અરૌ હું મ'એ બહોત હયેરાનરી,

નાઝની અચેસી લાઊ કહાંસે—હું મંએ.
રોજ ખુન યેક આદમકાતો આસાનીસે દહાંગા મંએ;
પર પાક દામન ઔરતકીનો કયેસી હો પએઝાનરી—હું મંએ.
(યુંગી ઇશારેસે મહેરઅંગેઝકી યાદ દીલાના)

કાહારવા—મંએતો બહીથી ગબ્દ જવાં—તર્જ.

શદ્દાદ—બેશક અચેસી હયે વોહ નેકનામ,
મહેરઅંગેઝસે હો મોરા કામ—દેક.
બતા હું મંએ જુસ્તજુમે ઉરકે,
જહાં હોવેચી ઓ દીલારામ—બેશક.
બુતોંકો ખુન પીલાઊંગા ઉરકા,
ન હોગી જો વોહ મુજસે રામ—બેશક.

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મહેર ઔર કબ્બાદ પરેશાં હાલતમે આના ઔર તસદ્લી દેના
કબ્બાદ મેહેરકુ)

દેશ—ગજલ.

મેરા ખારા કંહા યારો ગયા અહલાહી અહ્લાહ—તર્જ.

કબ્બાદ—અયે મેરે બાગે ઉલકતકે યુલેતર કયું તુ મુરબબે;
તુજેલ દેખેઈસ તરાહ હઔરાન જુના મુજકો કયા ભાવે—ટે.
ઝરા તુ સબકર દીલબર ન ઈતની બેકારારી કર;
મંએ સદકે દીલસે હું તુજપર બલા શીર કયું તુ ગભરાવે-અયે.

કલ્પાયા મંએને તુજકો યું કે મત તુ સાથ મેરે ચલ;
ન માતી ખાત મેરી તખ જીઆના તેરા કલપાવે—અમે.

પીલુ—કુમરી.

આજ અમે મોરે પ્યારે—તર્જ.

મહેર—ખાત અયેસી ન સર્ઈયાં મુખસે કહો,
નાહી દુખ તુમ સહો—ટેક.
તુમરી બલાસે મંએ મર ગઈ તો,
પર તુમ અયેસાજન નીત ખુશ રહો—ખાત.
પએરાપે તુમરી મેરી જનન જાવે,
કયા ઇસ્સે બહેતર હયે જી કહો—ખાત

લાવની—જીતેજી યે લાલ મુવેપર કામ ન આવોગે—તર્જ.

કમ્પાદ—દેખો દેખો મોરે જાની હરનકે તુમ રક્તાર,
દીજે રઝાતો જાકે જલદી કર લાતા હું શીકાર;
તીન રોઝકે ભુકે હંએ હમ ખાકે ઉસે હો સયેર,
દીજે રઝા અથ જલદી નહીતો જાનેમે હોગી દેર.
ઓ ખુરયારે કાહે ખોવત હયે તુ જાન—તર્જ.

મહેર—નાહી સૈયાંરે વાંકો મારો કલા માન;
છોડ મોહકો તન્હા નહી જા, નાહક ન હો હયેરાન—નાહી.

(કમ્પાદકા શેરકો મારને જાના, ઉરકે પાદ ગએખી અવાજ હો ના)

મયેખી—ભાગોરે ભાગો શેર આયા ભાગો.

(શેરકા આના મહેર અંગેઝ ઉરકો દેખ ગભરાકે ભાગ જાના.)

બાપ્ત તીસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(મહેરઅંગેઝ ગીલા કરના અપની કીસ્મતકા.)

પરજ-કાલીંગડા-સોજ.

ખોલ તુ આંખે મળનું--તર્જ.

મહેર—વાલી મદદ કર મેરી, સરપર મેરે મચોતકી હુવી હયે ફેરી,
કીસકો સુનાવું દુખદુખીઆ, મોહે આસ ફક્ત અખ હયે યારખ તેર
ખન ખન ભટકત હું મંચે પચેરમે મેરે પડ ગયે હયે છાલે
તોભી યે ચખે સીતમગરે નીત નમ નમ યલા મોખે હયે લા ડારે;
અપને પીયાકે કારન છાંડકે નીકસી હું ધરસે,
તીસપરભી વોહ બીછડારે, જીયા મોરા વાકે બીના તરસે;
કીતબકે ઉસે હુંડું નહી વાકે બીન ચચેન અખ આવત હયે.
ખત ઉત દેખત હુંરે નાહી મોરા કનૈયા પાવત હાંઉરે.
(શદાદ આકે મેહેરકુ સમજના.)

જલા-ગજલ.

મામુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું--તર્જ.

શદાદ—શાહાઝાદી અખસ રન્જે અલમ તુને ઉદાઈ;
અખ કચેદે મુસીખતસે મંચે દેતા હું રેહાઈ-ટેક.
મીસ્કીન કબ્યાદયા તુ હુવી ઉસ્કી ખરીદાર;
હાતોસે શહેનશાહી તુને અપની ગમાઈ-શાહઝાદી.
અભી નહી કુચ બીગડા હચે તુ સાથ મેરે ચલ;
હયે તખ્ત તેરા શાહી તેરી તેરી દોહાઈ--શાહાઝાદી.

દેસ-ગજલ.

મેરા ખારા કંઠા યારો ગયા અલાહી અલાહ હયે-તર્જ.

મહેર—મુજેહ કયા કામ શાહીસે હયે વએરાના વતન મેરા;
મરંગીતો યુવારે રાહ હોવેગા કદન મેરા—મુજેહ.
ફકીરે ઇસ્ક હંજી મંએ સલતનતપે તેરે કબ થુંકું;
નહી મહોતાજ મંએ ઝરફી મીલેગર સીમ તન મેરા-મુજેહ
હું રાહે ઈસ્કમે સાબીત કદમ આસાન હયે મુશકીલ;
અબી તક ઈન્તેહા કરતા હએ યે અર્પે દોહન મેરા-મુજેહ.
ખુદાકે વાસ્તે તુ કાલી સુરત દુર કર અપની;
મીઝાદુંગી વગર ન ખાકમે નાઝુક બદન મેરા---મુજેહ.

પરજ-કાલોંગડા-કુમરી.

તોહે દાલુ અઝાબમે શામે સહર-તર્જ.

શદદ—હાત તોહે પડેગા સદા મલના;
નહી સાથ મોહે ગર હો ચલના—હાત
આગ અકાસસે બરસા હું મંએ,
તોહે પડેગા ઉરમે જલના—હાત.
ખાંહમે મોરે દે તોરે બઈયાં,
છોડ ચેહ જંગલકા તલમલના—હાત.

કાફી-તીલાના.

બદ નસીબ હાએ મોરા સૈયાં કાં હોગા-તર્જ.

મહેર—ઓ પલીદ રાખ તોરા પરે કરવા;
ખંજર ખાઉં છુસે જાઉં છુવા ઝરા તુને નાહી નાહીરે;
અરે ઓ મુઝી નઝર બદ ઝાલીમ હયે તુ,
દીલમે રખ તુ ખએફે ખુદા ખએફે ખુદા ખએફે ખુદા-ઓ.

કળ્યાદ મેરા સાજન હયે ઝોર મંઝે હરપે કુરખાન,
નાહી છાડું વાકુ ગરચે જાતે મોરી જાન-ઝો પક્ષીદ,
મરસોયા.

અરી બેસતા તુને યે ક્યા કીયા-તર્જ.

શાદાદ-અરી બે સમજ તુતો નાદાન હયે,
બઝાઈકા અપને નહી ધીઆન હયે;
વાદ મુફલીસ હયે જુરપે તુ કુરખાન હયે,
હરચેક શાહાસે મેરી બડી શાન હયે;
મેરે સાથ ચલનેમે ગર આન હયે,
તો કબજેમે મેરે તેરી જાન હયે.

અબ તોરી બાંકી ચીતવન—તર્જ.

મહેર--ચલ તુ ઝો મુજ અરે હારે,
હટ દુર તન છુના નાહી મારા-કાહે મોરે બેયાં પકડે;
કાલી કાલી સુરત જુતોંકી મુરત,
દુર હો મુજ કાહે મોહે જકડે—અરે હારે.
(શાદાદકા મહેરકો મારને ચાહના ઝોર કળ્યાદકા આના)

અખોયાત.

કળ્યાદ--અરે છોડ ધગલીસ તુ ધરકા હાત,
તુ કંચું જુદમ કરતા હયે ઝો બદ સીકાત.
યેક અંગૂંતસેબી ગર ઈસ્કો છીયા,
કે તુ તો જાન અયે મુઝી જીસે ગયા.
કરે તેરા અંજરસે સીના શીગાર,
વગર ના તુ લે રાહ અયે નાબકાર,

અળીયાત.

શદાદ--આયા હયે મારને મુજેહ ચેહ મુજી બે હયા,
 જાતના નહી કે માહબીરકા હયે મેરે પે સાયા;
 કરતા હું મુદ્દા મંઝે તુજેહ અયેસા બેખબર,
 લે જાને બાદ મહેરકે હુશીઆર હો મગર;
 (કબ્રબાદકા ગશ બાકે ગીરના ઓર શદાદકા મહેરઅંગેઝકો કહેના.)
 ઉઠ ચલ અરી તુ અયે મક્રાર દલાલ.
 વગર ના તેરાબી હોગા યેહી દાલ;
 (શદાદકા મહેરકો પંકડકે ખેંચના ઓર મહેર કબ્રબાદકો લપેટકર ગાના)

પીલુ--કુમરી.

કયું રે ખડા હીન્દુસ્તાની—તર્જ.

મહેર--માર મોહકે નાપાકરે આસ જીનેકી નાહી-ટેક.
 સાજન મોરા મોહસે છોટા જીનેપે હો મેરે બાકરે-આસ.
 પીતમ મદદકો ઉઠીએ વગરના લે જાએ યે બે બાકરે-આસ.
 (શદાદકા મહેર અંગેઝકો લેજાના, કબ્રબાદકા ઉઠકે ગાના.)

કાલીંગડા-લાવની.

ધરસે ગઈ મોરી પ્યારી.—તર્જ.

કબ્રબાદ--શદાદ નકર બેમાની અદ્રસોસ મહેર દીલગની.

શેઅર.

મુજેહ છોડ બીસમીલે નીમજાં કંહા દીલકો પહેલુસે લેગયા,
 યે સીતમ યે જોરો જફા યેહ ગમ સહું કબ તલક અયે મેરે ખુદા,
 યા સનમસે મુજકો તુ દે મીલા યા નહીતો કબ્રમે દે સુલા.

મે “ જરીફ ” મુઝકો નસીબસે થેહી બાર બાર ગીલા રહા,
તુને બાત મેરી ના માની—અફસોસ મહેર દીલબની.
(કબબાદકા ચલે બનના)

બાબ તીસરા—પરદા ચૌથા.

કચેદબાના.

(કચેદીયાંકા ગાના.)

આસાવરી—ગજલ.

અમર યુંદી દીલકો સતાતી રહેગી—તર્જ.

કચેદીયાં—અયે ઝાલીમ શહેનશાહ યે કચેસી જફા હયે;
જરાબી નહી તુઝકો ખચેદે ખુદા હયે—ટેક.
તુ ઇન્સાનોકા મુદ્દા યૌર હયે દુશ્મન;
યે ભુતોંકા કયું તુ બના આશના હમે—અય.
તુ હરદમ ચેક ઇનસાંકા કરતા હયે ખુન;
રીતમમર નહી રહમ તુઝકો જરા હયે—અય.
(શહાદકા મેહેરકો લીચે હુવે દાખીલ હોના.)

અખીયાત.

શહાદ—અયે ગુઝી મંગેને ઈરકો ગીરફતાર કર લીયા,
ઈરકી નીચેલબાનીકા ઝીમ્માં તુઝેદ દીયા;
(દેવકા આના યૌર કહેના.)

દેવ—હુવા વખત સદકેકા અયે યે ખબર,
હમારા તુ દે ભખસ હમે અદતર;

મીસરા.

શદાદ—હયે બાકી બારામે મીનીટ પાંચ કમ,
 યે ભુતોંકો ખુન પીલાખે' હંયે હમ;
 તુ ચલ જલ્દ અયે ગુંગી ધંટા હીલા.
 (ગુંગીધંટાહીલાના દેવકયેદીકો ઉઠા લે બનાબાદમહેરઅંગેઝકા ગાના.)

જુલા—ગજલ.

ધસ આતશે ઉલ્કતને હએ ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.
 મહેર—મુંદ કયેસા ખુદાકો તુ દીખાયેગા એા જાલીમ;
 બેશક તુ જહાનમમેહી બાએગા એા જાલીમ—મુંદ.
 કયું બેકસો બેઅસકા સીતમગર તુ બના હયે;
 ક્યા દરકી સજા તુ નહી પાવેગા એા જાલીમ—મુંદ.
 જબ રખ રખ માહશમે ખુદા તુજકો ખુલાવે;
 તુ કોનસા મુંદ લે વંહા બાયેગા એા જાલીમ—મુંદ.

અબીયાત.

શદાદ—દુનીઆમે અયેશો અશરત મુજકો હુવી હંસુલ;
 દોખા હયે હશ્ર કીસને બે મંએ હુંગા દીલ મલુલ;
 અયે મેહેર તુજકો કહેતા હું તુ માનલે કદા;
 વર ન ગુઝારે તુજપે જફા હુકમી હિદુલ.

દેસ—હુમરો.

છોડદે દરકી બાત—તર્જ

મહેર—મત કર અયેસી બાત એા જાલીમ મતકર અયેસી બાત,
 ખઓફ ખુદાકા રખ તુ દીલમે હશ્રસે દર બદખાત;

હરકો દીલ મંએ અપના દીછ હું ઉરપે હું બલહાર,
જલદી પોંચુ પાસ મંએ ઉરકે મુજકો શીતાબી માર.

પંચમ—મસનવી.

અરી જોગન અયે દદંકી મુખતીલા —તર્જ

શદાદ—ઓ હટેલી નહી મુજસે સુખ પાએગી;
તુ ભુતોંકા સદકા હો જામેગી—ઓ.
મંએ બાહરસે આતા હું અયે ગુંગી જખતક;
દકાઝતસે રખ વર ન મર જાએગી—ઓ.
(શદાદકા જાના. મહેરકા ગમ કરના ચાર ગુંગીકા સમજના.)

ઝોંઝોટી—ગજલ.

તુજકોબી કુચ સજા અરીમકાર કીઅએ—તર્જ

મહેર—દુનીઆમે હંદગીકા રહા અબ મજા નહી;
જતેયે હરકે વાસ્તે વોહ દીલરખા નહી—ટેક.
જતી રહી મંએ લે ગઇ તુજકો અજાનેં યાર;
કયું આપકે એવજ મુજેહ આઇ કજા નહી—દુનીઆમે
આરામસે તુ સો ગયા શીકમે ઝમીનમે;
પર હમપે કમ યેહ ચખકી હોતી જકા નહી—દુનીઆમે.
લે મંએબી તેરે પાસ અબ આતી હું અયે સનમ,
તુ ચલ બસા મંએ કાટું કયું અપના ગલા નહી—દુનીઆમે.

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

अथेवपी—गजल.

गमसे मेरे अदमसे दम—तर्ज.

कण्ठ्याद—अदसोरा तेरा गुलअदन होया वंदाये हाव क्या;
 वाद मुण्ण अदया तुजे देता होया मलाव क्या—टंक.
 गजल तकथी साथ मेरी गन नगल था भीरसे गुलसेतां;
 अन गये पारसे यदा गुन्य वो गुल नोदाव क्या—अद.
 तुजे अथे मेरी हावइया मेरे सथअ सही गका;
 घरका अथअ तुजेद नखी देगा आ गुल गलाव क्या—अ.
 अथेअर अनेसे मंअे था पर तुगका देअके कहताथा;
 अथेसी हो पास हावइया शीर कर न ननेकाव क्या—अ.
 (नमुद होना पीरमईका और नःश देना कण्ठ्यादक.)

अथीआत.

पीरमई—तु कर साथ आदम न आ अपनी गन,
 मुदा आज तुगपे हुवा महेरआन;
 ये नःशे सुखेभानी से अथे गशर,
 नःशे दूरभाडि तुगको वही काम कर;
 महेर पर सीतम करता हथे अदसीदाव,
 वंदा वनके डिस्को छुडा नेक जात;
 गदानममे शहाद कल नःशेआ,
 तुजे तप्तो मुदक डिस्का भीव नःशेआ;
 मुदा तेरा हाडिअ शीनाथीसे न,
 सदा तेरे हाडमे हथे मेरी हाया.

બાપ્ત તીસરા—પરદા છૂંકા.

કચેદખાના.

(મહેર ગીલા કરના અપેની કીસ્મતકા.)

જાલા—ગજલ.

ઇસ આનશે ઉલ્લૂતને હયે કયા આગ લગાદી—તર્જ.

મહેર—યારબ નહી દુનીઆમે કોઇ યાર હમારા;
હયે તેરે સીવા કોન મદદગાર હમારા—ટેક.
યે બેકસો બેખરકા ખુદાવદે જાંહા હયે;
જુઝ તેરે નહી કોઇ બી ગમખાર હમારા—યારબ.
અબ મેરે સનમસે મુજેક લીલાહ મીલાદે;
દુરકતમે તો યે જાના હયે બેકાર હમારા—યારબ.
ગુલઝારે જાંહામે રહે સર સખ્ત ખુદાયા;
પઝમુરદા ન હોવે ગુલે ગુલઝાર હમારા—યારબ.
(શદાદકા આના ચૈઆર મહેરકો સમજના)

કહ્યાન—ગજલ.

તકકા હોતા હયે અયેસાબી ગુલન્દામ કંડી—તર્જ.

શદાદ—માનલે મહેર મેરા તુજકો હયે ફરામન સહી;
કરકે જીદ ખોવેગી તુ જાન અયે નાદાન સહી—માનલે.
આ ખગલગીર હો જલદીસે મેરે જાને જાંહા;
કુસ્તા યે દીલકા મેરે પુરા હો અરમાન સહી—માનલે.
ગર કબુલેગી મુજેહ તુજકો મીલેગી શાહી;
વર ન પચતાએગી નાદાન તુ હર આન સહી—માનલે.

સોરઠ—કુપરી.

એક ચતર નાર કર કરકે સીંગાર—તર્જ.

મહેર—દેખ ખબરદાર મત હો બદકાર.
 હાત આંગપે ન દાર, હમે જીસે. તુ માર,
 એહી બાર બારકી અર્જ તોહિસે—દેખ.
 કુચ ખએદે ખુદા કરે ઝો બે હયા,
 તેરે દીલમે હયે કયા સમજી તુ ભક્ષા,
 મંએ હું પરાઈ નારકી અર્જ તોહિસે—દેખ.

અખીઆત.

શહાદ—કબી તુ ન માનેગી અયે બે હયા;
 ભુતોંકો દેતા હું મંએ સદકા તેરા.
 મંએ જીકે નીકાલુંગા મુરદે તમામ;
 તુજેહ કયેદ ઉસ્મે કરે લા કલામ.
 (શહાદકા કટેરેમેસે મુરદેકો બાહુર કરને જાના ઈતનેમે શુંગી બંટા
 હીલાના દેવ ઇબલીસકા નમુદ હોના ઝૈર શહાદકા ખુન પીના,
 બાદ ઉસ્કે કજ્યાદ આના)

અખીઆત.

કજ્યાદ—અયે આરકાને શાહી કરો તુમ હીરાસ,
 યેહ નકશે સુન્નેમાની હયે મેરે પાસ;
 મંએ ચાહું તો સખકો જલા દંઉ અબી,
 વગર ના સજા તુમકો હું ઝૈર હી;
 તીક્સમાત તુમ ઈસ્કા દેખો ઝરા,
 કે દીવાર હોતી હયે કયેસી ફના.

(કુખ્યાદ નકશકી બરકતસે તીલસ્માતકો નાખુદ કરના,
બગીચા તપ્ત નઝર આના, ઝોર સખકા ગાના)

ભયેરવી—કુમરી.

મંએ તો આખરીઆંસે મારું કઠારીયારે—તર્જ.

સખ—શાહા હમ તો નહી તોહે જાનેરે;
મઆફ ખતા કરો ગ્રાશીલ થે હમ,
અબ હયે તોહેકો પછાનેરે—શાહા.
તપ્તપે બએઠો સરતાજ હમરે,
હાઝીરહએસખ ખીદમત બજાલાનેરે-શા.

(મહેર ઝોર કુખ્યાદ બગલગીર હોના ઝોર
દોનોકા અપની જુદાઈમે ગાના.)

જુલા—ગજલ.

ઈસ આતશે ઉલકતને હયે ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.

મહેર—બોલો સનમ તુમ ઇતને દીનો તક કંહા રહે;
દુરકતમે તેરે ક્યા ક્યા સીતમ મંએનેબી સહે—બોલો.
કટતાયા હાલ રાતો દીન તેરે શીરાકમે;
આંખોસે અસ્ક હર ઘડી સએલાખસે બહે—બોલો.
કયું અયે અઝીઝો તુમસે મંએ કહેતીથી ક્યા મુદાંમ;
લાયા વેહ કોન નકશકો દેખો ઝરા તોહે—બોલો.
ઢીમીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી;
અબ ના ઉઠાવે રન્જ મુસીબતકો હમ ગહે—બોલો.
હએ આરઝુ અબ અયેશમે ઝોકાત બશર હો;
અબ તો “હરીફ” કોઇ ન હમકો ઝરા કહે—બોલો.

જીલા--ખરહુન્સ--ગજલ.

ખખર લેરે મસીહા તુ કંહા હયે--તર્જ.

કુખ્યાદ--અયે દીલખર મહેર હો અખ શાદ ખુરરમ;
મીઠાદે દીલસે અપને રન્જે ઔર ગમ--ટેક.
સહે કુરકતમે તેરે રન્જ લાખોં;
તસવ્વર તેરાહી રહેતાયા હરદમ--અયે.
અન્નઅખ નકશ હયે અયે જાનેમન દેખ;
બડી ઝહમતસે ઈસ્કો પાયે હયે હમ--અયે.
કરે તારીફ ઈસ્કી કીસ દહનસે;
સબી ઔર સાફમે બહેતર નહી કમ--અયે.
“હરીફ” યે ઈલ્તેજ હયે હકસે મેરી;
ન હોવે અખ જુદી મુજસે યે હમદમ--અયે.

(સખકા મુખારક બાદ ગાના.)

અસાવરી--ગજલ.

અદુપર તેરા રોખ જોરી રહે--તર્જ.

સખ--નેકીકે ગુલશનમે આઈ બહાર અખ;
બદકાર સખ હો ગયે ખાર ઝાર અખ--ટેક.
નેકીકા ફુલ હુવા હયે શીગુફતા;
ખુલ ખુલ ચમતમે કરે હયે પુકાર અખ--નેકીકે.
નેકીકા અન્નમ નેકહી હોગા;
અન્નમે બદકો તો દેખો હો ચારખ--નેકીકે.

મેહુતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપનીએ પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

	રૂ. આ. પૈ.
સેન્ડફર્ડ મર્ટનના મિનિંગ (૧૫૦ પાનાના)...	૦—૧૨—૦
રૌયલ સ્કુલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	૦—૪—૦
રૌયલ રીડર નં ૦ ૧ લાના મિનિંગ...	૦—૬—૦
રૌયલ રીડર નં ૦ બીજાના મિનિંગ...	૦—૮—૦
રૌયલ રીડર નંબર ત્રીજાના મિનિંગ...	૦—૧૦—૦
રૌયલ રીડર નંબર ચોથાના મિનિંગ...	૦—૮—૦
રૌયલ રીડર નંબર પાંચમાના મિનિંગ.	૦—૧૨—૦
લાવર્ડ કૃત પ્રાઇમરના મિનિંગ (મોટા)...	૦—૪—૦
લાવર્ડ કૃત અગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ..	૦—૬—૦
ફારસી આમાદન નામાનો અં ૦ ગુ ૦ તરજુમે...	૦—૨—૦
શાળોપયોગી કોષ્ટકો...	૦—૧—૦

નાટકના પુસ્તકો.

ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક...	૦—૮—૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરીત્ર નાટક...	૦—૬—૦
તમાશાએ નતિજાએ અસ્મત...	૦—૬—૦
ચંદ્ર ચંદ્રીકા નાટક...	૦—૬—૦
માલીની નાટક...	૦—૬—૦
અન્ગમે સખાવત (ઉર્ફ બાદશાહે ખોદાદોસ્ત)...	૦—૫—૦
ચંદન મલ્યાગરી નાટક (ત્રીજી આવૃત્તિ)...	૦—૪—૦
તમાશાએ ચાંદબી...	૦—૪—૦
અલીબાબા અને ચાલીસ ચોર...	૦—૩—૬
ગોહધ્રુવે દીલકૌશા (ઉર્ફ નઈ ઈન્દર સલા)...	૦—૩—૦

સોબતે અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક...	...	૦— ૩—૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ...	...	૦— ૩—૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્દૂ નખ ઇન્દર સભા)...	...	૦— ૩—૦
મઝહબે ઇશક (ઉર્દૂ બકાવ્લીઓ તાજુલમુલક)...	...	૦— ૩—૦
ઇશક નવ બાહાર (ઉર્દૂ અંદ્રબદન મોહીયાર)...	...	૦— ૨—૦
નંદરાજ અને સતિ સુલેમાનાના ગાયનો...	...	૦— ૨—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો...	...	૦— ૧—૬
રસીકાનો અતિ રમુજ ફારસ...	...	૦— ૧—૦
નવા હસ્તિશ્વંર તારામતિના ના. ગવાતાં ગાયનો...	...	૦— ૧—૦
નવા નળદમયંતી નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો...	...	૦— ૦—૯
તોહફાએ દીલપઝીર ગાયન (ના. ત. બનજરા)...	...	૦— ૦—૯
વિધવા દુઃખદર્શક (વાંઢાનો વરઘોડો) ...	...	૦— ૪—૦
સવાઇ ઠગનો રમુજ ફારસ...	...	૦— ૧—૬
ચાલાક શકરબી તથા ગુરુજીની ગઢબડનો ફારસ...	...	૦— ૧—૩

ઉરદુ હરફમાં છાપેલાં પુસ્તકો.

તોહફાએ દીલ પઝીર (બનજરા.)...	...	૦— ૧—૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્દૂ નખ ઇન્દર સભા)...	...	૦— ૨—૬
નકશે સુલેમાની...	...	૦— ૨—૬
અન્નમે સખાવત (ઉર્દૂ બાદશાહે ખોદાદોસ્ત ...	...	૦— ૫—૦

વારતાઓના પુસ્તકો.

સુડા ખોતેરી...	...	૩— ૦—૦
મીરધર કૃત રામાયણ...	...	૨— ૮—૦
જળધર આખ્યાન...	...	૧— ૮—૦
મોટા ઓખાહરણ...	...	૧— ૮—૦
મૃદાલસા આખ્યાન...	...	૦— ૮—૦
શ્રી વીલાસ ગરબાવળી...	...	૦— ૮—૦
દલપત અને ધનપાળની વાર્તા...	...	૦— ૨—૦
સર્જનતા મેળવવાના સાધન...	...	૦— ૨—૦
પાર્વતી લક્ષ્મીના સંવાદ...	...	૦— ૧—૦

શાં ખીહારીલાલ દુરગાદાસ.

જરી કસબ દીલી વગેરે ખરો ખોટો માલ વેચનાર.

જત સર્વે લોકોને જાહેર કરવામાં આવેછે કે હમારી દુકાનેથી સુરતી ઊંચી જરી તથા દીલ્લી ખનારસની ઊંચી જરી તેમજ દીલી, કટોરી, દોરી, શીત, અમદાવાદી જત જતની કોરો, ખરી ખોટી જીંકની ટોપીઓ, સુરતી તથા ફ્રેન્ચ કી-નખાખની ટોપીઓ, વિલાતી તથા ગામડી અંગ્રેજી શીત એ સિવાયે જત જતનો ખરો તથા ખોટો માલ ધણીજ કીફાયતે મળશે. બીજું જરીના જમા તથા જીક ચળકતા કોટ તથા પાટલુન તથા ટોપીઓ વેચાતી તેમજ જાડે આપવામાં આવશે તથા નવા જનાવી આપવામાં આવશે. ખાહાર ગામવાળા ધરોકોલુ કામ જલદીથી કરવામાં આવશે.

શાં ખીહારીલાલ દુરગાદાસ.

ટેકાણું :—મુંબાર્—બુલેશ્વર.

બહેર ખખર.

આ ચોપડી નીચે લખેલે ઠેકાણેથી વેચાતી મળસે
મુંખર્ધ—રામવાડી આગળ યુક્સેલર સેરીઆરજી હોરમસજી
 માસ્તરની દુકાનેથી તથા દામોદર ઈશ્વરદાસની દુકાને-
 થી, તથા પાચધોની આગળ વિ યુક્સેલરીંગ અને જન-
 રલ એજનસીમાંથી, તથા કાજી ફતેહ મહમદ નુરમહમદ-
 ની દુકાનેથી, તથા મુલ્તાં નુરદીન જીવાખાનની દુકાનેથી
 તથા કોટમાં યુક્સેલર સાપુરજી ફરામજી માડનની દુકાને-
 થી વેચાતી મળસે.

મુરત—યુક્સેલર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી તથા પોસ્ટ-
 વાલા મનચેરજી જમસેદજીની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

ભડચ—યુક્સેલર કાસીરામ જેભાઈની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

વરોડરા—યુક્સેલર રણછોડલાલ મોતીરાયની દુકાનેથી મળસે.

ડાકોર—યુક્સેલર ત્રીભોવન રણછોડની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

અમદવાદ—યુક્સેલર જગજીવન દલપતની દુકાનેથી મળસે.

ભાવનગર—વોરા અયુદ્ધલલુસેન આદમજીની દુકાનેથી મળસે.

કરાંચી—શેખ નુરદીન જીવાખાનની દુકાનેથી તથા યુક્સેલર સુ-
 દરજી વીસરામની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

રાજકોટ—યુક્સેલર લખમીચંદ ઉતમચંદની દુકાનેથી મળસે.

ધોરાજી—યુક્સેલર લીલાધર રૂઢનાથ પાસેથી વેચાતી મળસે.

કચ્છમાંડવી—નાગોરી ચાંપરી ખીમરાજની દુકાનેથી મળસે.

જથ્થાબંધ મંગાવનારા યુક્સેલરંગએ નીચે લખેલે ઠેકા-
 ણેથી મંગાવી લેવી. કમીશન ઘણું સારું આપવામાં આવસે.
 છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટની ટીકીટનો અડધો
 આનો વધારે મોકલવો.

મેહુતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની દુપની,

મનંજર—જમનાદાસ ભગવાનદાસ.

ઠેકાણું—મુંખર્ધમજી હોરમસજી આગળ.

